

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

GADA PĀRSKATS

2022

SATURS

PRIEKŠSĒDĒTĀJAS ZIŅOJUMS	3
SAĪSINĀJUMI UN APZĪMĒJUMI	8
PAR SPRK	10
SPRK KOMANDA	12
SPRK DARBĪBAS GALVENIE RĀDĪTĀJI	16
SABIEDRISKO PAKALPOJUMU NOZARES LATVIJAS TAUTSAIMNIECĪBĀ	19
ENERĢĒTIKAS NOZARES PĀRSKATS	25
ELEKTRONISKO SAKARU UN PASTA NOZARES PĀRSKATS	35
ŪDENSSAIMNIECĪBAS, DEPOZĪTA SISTĒMAS UN ATKRITUMU NOZARES PĀRSKATS	42
STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA	48
KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	52
FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS	55
REVIDENTU ZIŅOJUMS	58
SAZIŅA AR SPRK	60

PRIEKŠSĒDĒTĀJAS ZIŅOJUMS

Alda Ozola,
SPRK priekšsēdētāja

2022.gada sākumā tika apstiprināta Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (SPRK) darbības stratēģija 2022.–2026.gadam. Tajā rūpes par sabiedrisko pakalpojumu lietotāju labklājības veicināšanu mainīgos tirgus apstākļos un Eiropas zaļā kursa ietekme uz regulējamo nozaru attīstību ir vieni no būtiskākajiem izaicinājumiem. Tūlīt pēc tam plaša mēroga karadarbība Ukrainā satricināja energoresursu tirgus, būtiski ietekmējot regulējamās nozares un SPRK darbu. Izaicinājumi iespējami labāko risinājumu meklēšanā, lai regulējamās nozares un komersanti pēc iespējas sekmīgāk pielāgotos mainīgajiem apstākļiem, vienlaikus nodrošinot nepārtrauktus un pieejamus pakalpojumus to saņēmējiem, kļuva par SPRK ikdienu.

Domās un darbos bijām un esam ar Ukrainu. Arī starp mūsu sadarbības partneriem ir kolēģi Ukrainā – Elektronisko sakaru regulatorā (*The National Commission for the State Regulation of Communications*) un Enerģētikas regulatorā (*National Energy and Utilities Regulatory Commission*).

Vienlaikus Baltijas un Polijas enerģētikas nozares regulatori kopīgā paziņojumā vērsās pie Enerģētikas regulatoru reģionālās asociācijas (ERRA), aicinot apturēt tajā jebkādu Krievijas un tās ekspertu dalību. ERRA ir nozīmīga starptautiska organizācija, jo apvieno enerģētikas regulatorus no Eiropas, Āzijas, Āfrikas, Tuvajiem Austrumiem, Ziemeļamerikas un Dienvidamerikas. Baltijas un Polijas regulējošo institūciju nostāja ir vienota – Krievijas agresija ir klajš starptautisko tiesību pārkāpums un rada draudus ne tikai Ukrainā un tās kaimiņvalstīs, bet arī visā pasaulē. Vienprātīgi iestājamies, ka ir stingri jānosoda Krievijas agresija un jāievieš visstingrākās iespējamās sankcijas, tostarp Krievijas izolācija no starptautiskās sadarbības.

Kopumā, vērtējot **starptautisko sadarbību** regulējamās nozarēs, pārskata gadā SPRK aktīvi piedalījās 22 starptautisko organizāciju un reģionālo grupu vairāk nekā 260 darba sanāksmēs, plenārsēdēs, forumos, reģionālās un augsta līmeņa sanāksmēs gan attālināti, gan klātienē. SPRK ieguldījums ir novērtēts – oktobrī tiku ievēlēta par vienu no Eiropas Enerģētikas regulatoru padomes (CEER) viceprezidentiem uz turpmākajiem divarpus gadiem. Šī būs jau trešā reize, kad Latvijas regulatora pārstāvis ieņems vadošu amatu augsta līmeņa Eiropas enerģētikas regulatoru organizācijā. Vadot organizācijas darbu, jo īpaši būtiski ir raudzīties, lai pie kopīgo stratēģisko mērķu un uzdevumu noteikšanas enerģētikas politikā savu ieguldījumu sniegtu arī mazāko valstu regulatori, piemēram, Latvijas. SPRK kopā ar CEER biedriem turpinās strādāt pie dinamiska regulējuma veidošanas enerģētikas sektoros un lietotāju interešu virzības regulējumā.

Arī SPRK ekspertu sniegums starptautiski ir izpelnījies atzinību. Mūsu kolēģi ir atkārtoti ievēlēti, lai turpinātu pildīt trīs nozīmīgus amatus – CEER Darbības programmas izstrādes komitejas vadītāja, ERRA Dabaszāzes tirgus un ekonomiskās regulēšanas komitejas vadītāja vietnieka, kā arī Finanšu komitejas locekļa pienākumus.

Pievēršot uzmanību **ilgtspējīgas darbības principiem**, jau trešo gadu SPRK piedalījās Ilgtspējas indeksā, ko organizē Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts. Neatkarīgu ekspertu vērtējumā SPRK ieguva augsto zelta kategoriju par sniegumu 2021.gadā, saņemot apliecinājumu savas darbības atbilstības ilgtspējīgas pārvaldības principiem. Otro reizi SPRK

piedalījās arī valsts iestāžu un pašvaldību e-indeksta pētījumā, turpinot virzību uz digitālu risinājumu ieviešanu organizācijas procesos.

Pārskata periodā SPRK kļuva arī par pirmo valsts pārvaldes iestādi, kas parakstījusi Ilgtspējas kodeksu. Tā mērķis ir sekmēt patiesas informācijas sniegšanu, lai aizsargātu patērētāju intereses un godīgu konkurenci, kā arī sekmētu uzņēmējdarbības negatīvās ietekmes samazināšanu vides, sociālajos un pārvaldības aspektos.

Decembrī tika apstiprināta izstrādātā SPRK vides politika. Tajā definēti principi, ko darbinieki ievēro individuālo pienākumu izpildē sadarbībā ar klientiem (uzraugāmajiem komersantiem) un sadarbības partneriem (piegādātājiem, valsts un pašvaldību iestādēm, nevalstiskajām organizācijām u.c.). SPRK kā iestādes darbības tiešā ietekme uz vidi ir salīdzinoši neliela, un tās atbildība minētajā jomā ir vērsta uz ilgtspējas politikas ievērošanu. Tādēļ SPRK meklē videi draudzīgus risinājumus ne vien savā darbībā, bet šādus nosacījumus pēc iespējas ņem vērā sadarbības partneru izvēlē, kā arī būtisku uzsvaru liek uz regulējamo nozaru darbības pārraudzību, tostarp vides jautājumos.

Savukārt īsumā atskatoties uz notikušo regulējamās nozarēs, **enerģētikas nozarē** 2022.gads Krievijas izvērstā kara Ukrainā dēļ bija pārbaudījumiem pilns. Eiropā bija jāmeklē tūlītēji risinājumi gan energoresursu cenu šoka samazināšanai, gan energoneatkarības stiprināšanai. Neskatoties uz satricinājumiem, Eiropai ir izdevies nodrošināt energosistēmu stabilu un nepārtrauktu darbību, tomēr sagaidāms, ka vidēja un ilgāka termiņa pārkārtojumus, tostarp infrastruktūras stiprināšanu, turpināsim pieredzēt gan šajā, 2023.gadā, gan vēl nākamajos gados. Turpinot stiprināt Latvijas dabasgāzes apgādes drošumu, SPRK novembrī apstiprināja būtiskus grozījumus Inčukalna pazemes gāzes krātuves lietošanas noteikumos.

Latvijā un arī Baltijā dabasgāze ir būtisks energoresurss elektroenerģijas ražošanā, tāpēc dabasgāzes cenas paaugstināšanās izraisīja arī elektroenerģijas cenu paaugstināšanos. Visaugstākā elektroenerģijas vairumtirgus vidējā mēneša cena Latvijas tirdzniecības zonā bija novērojama augustā, kad tā sasniedza 467,75 EUR/MWh. Turklāt cena saglabājās izteikti svārstīga. Izmaiņas vairumtirgus cenā ietekmēja arī elektroenerģijas cenu mazumtirgū. Cena 2022.gada ceturtajā ceturksnī, salīdzinot ar 2021.gada ceturto ceturksni, mājssaimniecībām pieauga par 65%, bet juridiskajām personām par 80%.

Dabasgāzes cenas ietekmē strauji pieauga arī apkures izmaksas. SPRK noteiktais augstākais siltumenerģijas tarifs valstī gada beigās bija 324,44 EUR/MWh, kas ir vairāk nekā trīs reizes lielāks, salīdzinot ar augstāko tarifu gadu iepriekš. Siltumapgādē gada laikā SPRK apstiprināja rekordlielu regulēto siltumenerģijas komersantu tarifu skaitu – 171, kopā skaitot pašu noteikto tarifu un pilno tarifu projektu izvērtēšanu. Tas vairāk nekā trīs reizes pārsniedz 2021.gadā apstiprināto tarifu skaitu.

Ūdenssaimniecības nozari, līdzīgi kā citas nozares, 2022.gadā visbūtiskāk ietekmēja energoresursu izmaksu straujais pieaugums, kas izraisīja arī citu izmaksu kāpumu. Tā rezultātā būtiski pieauga vērtējamo ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu projektu skaits. Kopumā SPRK vērtēšanā atradās 54 ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu projekti. No tiem pārskata gadā tika apstiprināti 45, kas ir piecas reizes vairāk nekā gadu iepriekš, bet pārējo vērtēšana turpinājās vēl 2023.gadā. No pērn apstiprinātajiem tarifiem 33% gadījumu tika mainītas tikai energoresursu izmaksas.

Lai šajos mainīgajos apstākļos sabalansētu gan komersantu, gan arī lietotāju intereses, SPRK veica izmaiņas ūdenssaimniecības nozares regulējumā, kā rezultātā pērn novembrī

apstiprināja grozījumus Ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikā.

Atkritumu apsaimniekošanas nozarē, kurā SPRK regulē tikai sadzīves atkritumu apglabāšanu atkritumu poligonos, SPRK aktīvi iesaistījās Atkritumu apsaimniekošanas likuma un citu normatīvo aktu grozījumu izstrādē un saskaņošanā, lai tiktu sasniegti Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021.–2028.gadam noteiktie mērķi. Viens no galvenajiem nosacījumiem plānā – 2035.gadā atkritumu poligonos apglabāt ne vairāk kā 10% no kopējā radītā sadzīves atkritumu daudzuma. Grozījumi Atkritumu apsaimniekošanas likumā paredz SPRK pienākumu līdz 2024.gada vidum izstrādāt metodiku nešķirotu sadzīves atkritumu apstrādes tarifu aprēķināšanai.

Līdz ar **dzērienu iepakojuma depozīta sistēmas** darbības sākšanu Latvijā pārskata gada 1.februārī depozīta iepakojuma apsaimniekošanas nozarē tika sākta jauna SPRK regulētā pakalpojuma sniegšana, ko nodrošina SIA Depozīta Iepakojuma Operators (DIO). Decembrī DIO iesniedza SPRK izvērtēšanai pirmo depozīta sistēmas dalības maksas projektu. SPRK vērtēšanas procesu pabeidza 2023.gada februārī, un attiecīgi jaunā dalības maksa stājās spēkā 2023.gada 1.aprīlī. Turpmāk paredzams, ka DIO depozīta sistēmas dalības maksu varētu pārskatīt un SPRK vērtēšanai iesniegt katru gadu. Pārskata gada laikā SPRK arī aktīvi piedalījās nozares ministrijas virzīto depozīta sistēmas darbības noteikumu grozījumu izstrādē.

Būtiskākais notikums **elektronisko sakaru nozarē** bija Elektronisko sakaru likuma spēkā stāšanās jūlijā, pie kā SPRK līdzdarbojās, sniedzot gan atzinumus, gan arī iesaistoties Saeimas komisiju darbā. Līdz ar likuma pieņemšanu tika pārņemtas Eiropas Savienības noteiktās normas, kas uzlika pienākumu SPRK izstrādāt vairākus normatīvos aktus. Pateicoties SPRK ekspertu darbam, kopumā elektronisko sakaru nozarē pārskata periodā tika sagatavoti un SPRK pieņemti 20 normatīvie akti.

Kā īpaši zīmīgs notikums arī jāmin, ka janvārī tika apstiprināti SPRK rīkotās izsoles rezultāti radiofrekvenču spektra joslu 1,5 GHz diapazonā. Radiofrekvenču spektra lietošanas tiesības ieguva trīs mobilo sakaru operatori, bet izsoles ieņēmumi 780 tūkst. eiro apmērā nonāca valsts budžetā. Šī ir viena no radiofrekvenču joslām, ko turpmāk varēs izmantot arī 5G pakalpojuma nodrošināšanai. Tā stiprina mobilo sakaru tīkla kapacitāti, tostarp nodrošinot augstu lejupielādes ātrumu un datu pārklājumu valstī, ņemot vērā šobrīd pieaugošo lejupielādes datu pārraidāmo apjomu.

Arī **pasta nozarē** tika veiktas izmaiņas regulējumā. Aprīlī spēkā stājās SPRK izstrādātie noteikumi, kas apvieno iepriekš divus esošos normatīvos aktus. Izstrādātajos Vispārējās atļaujas un reģistrācijas noteikumos pasta nozarē pilnveidoti gan vispārējās atļaujas nosacījumi, gan pasta komersantu reģistrācijas kārtība. Pateicoties izmaiņām, tiks sekmēta lietotāju informētība par viņu tiesībām tirgū un lietotāju apkalpošanas kvalitāte. Izvēloties savām vajadzībām piemērotāko pasta pakalpojumu sniedzēju, lietotājiem turpmāk būs iespēja iepazīties ar plašāku informāciju. Piemēram, par pasta pakalpojumu kvalitātes prasībām, kas komersantam jāievēro, kompensāciju saņemšanas kārtību u.c. būtisku informāciju.

Gada nogalē, decembrī, SPRK apstiprināja izvērtētos VAS "Latvijas Pasts" universālā pasta pakalpojuma tarifus. Jaunie vēstuļu korespondences un pasta paku sūtījumu tarifi stājās spēkā 2023.gada 1.janvārī, savukārt abonēto preses izdevumu piegādes pakalpojumu tarifi – 2023.gada 1.martā.

Arī 2023.gadā un turpmāk regulējamās nozarēs būs ne mazums izaicinājumu un notikumu. Turpināsim strādāt, ņemot vērā mūsu vīziju – ikvienam iedzīvotājam un komersantam pieejami sabiedriskie pakalpojumi, kas veicina to labklājību, un pakalpojumu sniedzēji attīstītās efektīvā, ilgtspējīgā un uzticamā tirgū. Plašāk par SPRK paveikto, atskatoties uz 2022.gadu, aicinu iepazīties SPRK sagatavotajā gada pārskatā.

Cienā
ALDA OZOLA,
SPRK priekšsēdētāja

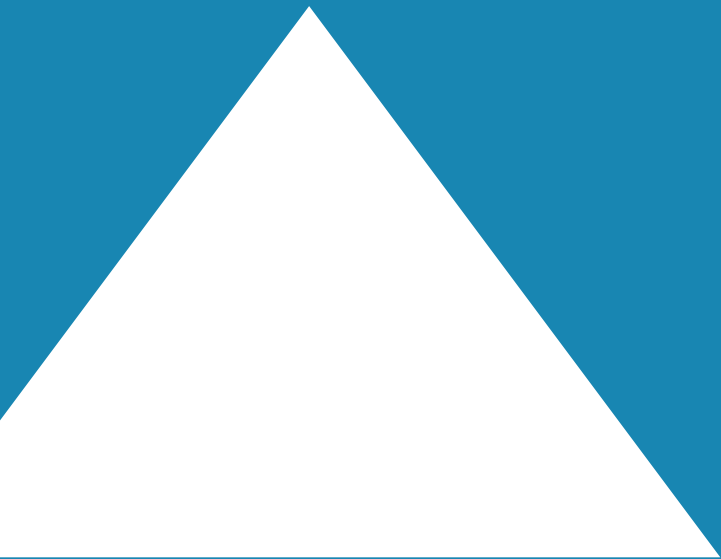
SAĪSINĀJUMI UN APZĪMĒJUMI

ACER (*Agency for the Cooperation of Energy Regulators*) – Enerģētikas regulatoru sadarbības aģentūra
BEREC (*Body of European Regulators for Electronic Communications*) – Eiropas Elektronisko komunikāciju regulatoru iestāde
CEER (*Council of European Energy Regulators*) – Eiropas Enerģētikas regulatoru padome
CSP – Centrālā statistikas pārvalde
DIO – SIA Depozīta Iepakojuma Operators
DRN – dabas resursu nodoklis
EK – Eiropas Komisija
ES – Eiropas Savienība
g. – gads
GB – gigabaiti
HHI (*Herfindahl–Hirschman Index*) – Herfindāla–Hiršmana indekss
IKP – iekšzemes kopprodukts
IoT (*Internet of Things*) – lietu internets
IRG (*Independent Regulators Group*) – Eiropas Neatkarīgo Regulatoru grupa
 km – kilometri
LMT – Latvijas Mobilais Telefons
MHz – megahercs
milj. – miljons
min – minūte
mljrd. – miljards
MWh – megavatstunda
Nr. – numurs
OECD (*Organisation for Economic Cooperation and Development*) – Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
PESQ (*Perceptual Evaluation of Speech Quality*) – perceptuālais (uztveres) runas pārraides kvalitātes novērtējums

POLQA (*Perceptual Objective Listening Quality Analysis*) – perceptuālais (uztveres) objektīvais klausīšanās kvalitātes novērtējums
PVN – pievienotās vērtības nodoklis
Q1 – pirmais ceturksnis
Q2 – otrais ceturksnis
Q3 – trešais ceturksnis
Q4 – ceturtais ceturksnis
SAIDI (*The System Average Interruption Duration Index*) – plānoto piegādes pārtraukumu ilgums minūtēs uz vienu lietotāju
SAIFI (*System average interruption frequency index*) – plānoto piegādes pārtraukumu skaits uz vienu lietotāju
sek. – sekunde
SIA – sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SMS (*Short Message Service*) – īsziņa
SPRK – Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija
t – tonna
TTF (*Title Transfer Facility*) – Nīderlandes dabasgāzes tirdzniecības birža
tūkst. – tūkstotis
TWh – teravatstunda
UPP – universālais pasta pakalpojums
VoLTE (*voice over Long-Term Evolution*) – balss sakaru pakalpojums, nodrošina teicamu balss sakaru kvalitāti un ātru savienojumu
WAREG (*European Water Regulators*) – Eiropas Ūdenssaimniecības nozares regulatoru asociācija
XII – decembris
5G – piektās paaudzes mobilo sakaru tehnoloģija

PAR SPRK

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija ir neatkarīga valsts iestāde, kas Latvijā uzrauga sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju (regulējamo komersantu) darbību, tirgus attīstību un rūpējas, lai iedzīvotāji saņemtu nepārtrauktus, drošus un kvalitatīvus sabiedriskos pakalpojumus par ekonomiski pamatotu cenu.

Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju darbība tiek uzraudzīta **astotnās** sabiedrisko pakalpojumu nozarēs – dabasgāzes, elektroenerģijas, siltumenerģijas, ūdenssaimniecības, elektronisko sakaru, pasta, iepakojuma depozīta un sadzīves atkritumu apglabāšanas.

Rūpes par sabiedrisko pakalpojumu lietotāju labklājības veicināšanu mainīgos tirgus apstākļos un Eiropas zaļā kursa ietekme uz regulējamo nozaru attīstību ir vieni no būtiskākajiem izaicinājumiem. Ievērojot to, SPRK ir izstrādājusi jaunu darbības stratēģiju 2022.–2026.gadam.

Tajā par pamatvērtībām izvirzīta **profesionalitāte, sadarbība, atbildība uz attīstību**.

Šajā SPRK darbības ciklā izvirzītie **stratēģiskie mērķi** – augsta lietotāju prasība efektīvi izmantot savas tiesības un gūt maksimālo labumu no tirgus, ilgtspējīgs un efektīvs tirgus un infrastruktūra, atbildīga un mērķtiecīga regulēšanas prakse.

Katram mērķim izvirzīti trīs būtiskākie uzdevumi, kā arī noteikti snieguma rādītāji, kas ļauj novērtēt kopējo mērķu izpildi un darbības ietekmi uz tirgu.

VĪZIJA Ikvienam iedzīvotājam un komersantam ir pieejami sabiedriskie pakalpojumi, kas veicina to labklājību, un pakalpojumu sniedzēji attīstās efektīvā, ilgtspējīgā un uzticamā tirgū.

MISIJA Nodrošināt kvalitatīvus sabiedriskos pakalpojumus par ekonomiski pamatotām cenām, veicinot efektīvu pakalpojumu sniegšanu un konkurenci regulējamās nozarēs.

SPRK darbību finansē no valsts valsts nodevas ieņēmumiem par sabiedrisko pakalpojumu regulēšanu. Valsts nodevu SPRK darbības nodrošināšanai maksā visi regulējamo nozaru sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji.

IESTĀDES
DIBINĀŠANAS
GADS

2001

DARBINIEKU
SKAITS

112

FAKTISKIE
IZDEVUMI

5,26 milj. EUR

SPRK KOMANDA

LĒMĒINSTITŪCIJA

Padome ir SPRK lēmēj institūcija, un tajā ietilpst priekšsēdētājs un četri padomes locekļi. Priekšsēdētājam un katram padomes loceklim ir pakļautībā esošs konsultatīvais darbinieks – padomnieks, kas pilda padomdevēja funkciju regulējamo nozaru ar atbalstu saistītos jautājumos.

Priekšsēdētāju un padomes locekli ieceļ amatā uz pilnvaru termiņu, kas nav īsāks par pieciem un garāks par septiņiem gadiem, tādējādi tiek nodrošināta atbilstoša rotācija. Padomes locekli, tai skaitā priekšsēdētāju, atkārtoti iecelt amatā var ne vairāk kā vienu reizi.

Padome lēmumus pieņem balsojot. Lēmums ir pieņemts, ja par to nobalso vismaz trīs padomes locekļi. Priekšsēdētāja un padomes locekļa amata pretendents izraugās Ministru kabineta atklātā konkursā, bet amatā ieceļ Saeima.

Alda Ozola, padomes priekšsēdētāja

SPRK padomes priekšsēdētāja no 2021.gada. Iepriekš kopš 2013.gada pildījusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas valsts sekretāra vietnieces pienākumus. Pildījusi arī valsts AS "Vides investīciju fonds" un Mērsraga ostas valdes locekles pienākumus. Pirms tam bijusi vairāku Latvijas vides nevalstisko organizāciju vadītāja, kā arī darbojusies starptautiskā mērogā.

Pilnvaru termiņš: līdz 2028.gada 1.jūlijam.

Intars Birziņš, padomes loceklis

SPRK padomes loceklis otro termiņu. No 2021.gada 28.janvāra līdz 1.jūlijam bijis SPRK priekšsēdētāja pienākumu izpildītājs. Pirms darba sākšanas SPRK strādājis Konkurences padomē, ilgu laiku vadot Analītiskā departamenta darbu. Pieredzi guvis arī darbā Valsts ieņēmumu dienestā.

Pilnvaru termiņš: līdz 2027.gada 1.jūlijam.

Imants Mantiņš, padomes loceklis

SPRK padomes loceklis otro termiņu. Iepriekš sniedzis konsultācijas biznesa vadībā un investīciju jautājumos. Strādājis valsts AS "Latvijas Pasts" valdes locekļa amatā. Bijis valsts AS "Latvijas gaisa satiksme" un pašvaldības SIA "Rīgas satiksme" padomes loceklis, kā arī pildījis gan valdes, gan padomes locekļa pienākumus valsts AS "Privatizācijas aģentūra".

Pilnvaru termiņš: līdz 2026.gada 1.jūlijam.

Rota Šņuka, padomes locekle

SPRK padomes locekle otro termiņu. Iepriekš ilgus gadus strādājusi Ekonomikas ministrijā ar enerģētikas, Eiropas Savienības (ES) lietu un starptautisko sakaru jautājumiem. Plašu pieredzi guvusi, piedaloties dažāda mēroga ES finansētajos un starptautiskajos projektos.

Pilnvaru termiņš: līdz 2027.gada 1.jūlijam.

Anna Upena, padomes locekle

SPRK padomes locekle pirmo termiņu. Pirms tam galvenokārt strādājusi Ekonomikas ministrijā un bijusi padomniece Latvijas Republikas Patstāvīgajā pārstāvniecībā ES. Briselē vadījusi Latvijas prezidentūras ES Padomē norisi ekonomikas jautājumos. Bijusi biedrības "Latvijas būvuzņēmēju partnerība" vadītājas vietniece.

Pilnvaru termiņš: līdz 2026.gada 1.jūlijam.

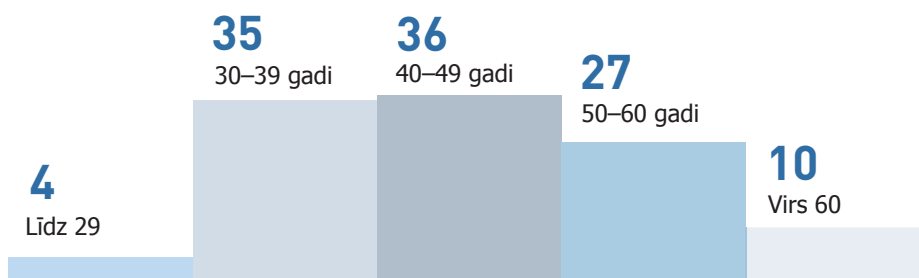
IZPILDINSTITŪCIJA

Padomei ir pakļauta izpildinstitūcija, kas pilda tās sekretariāta un ekspertu funkcijas, sagatavojot dokumentus izskatīšanai padomes sēdē, kā arī īsteno padomes pieņemto lēmumu un izdoto administratīvo aktu izpildi.

Izpildinstitūciju veido izpilddirektors, seši departamenti, tostarp katrai regulējamai nozarei atbilstoša struktūrvienība. SPRK darbinieki ir augsti kvalificēti, zinoši profesionāļi, kuri savas prasmes un kompetences regulāri attīsta darba grupās un semināros gan Latvijā, gan arī ārvalstīs.

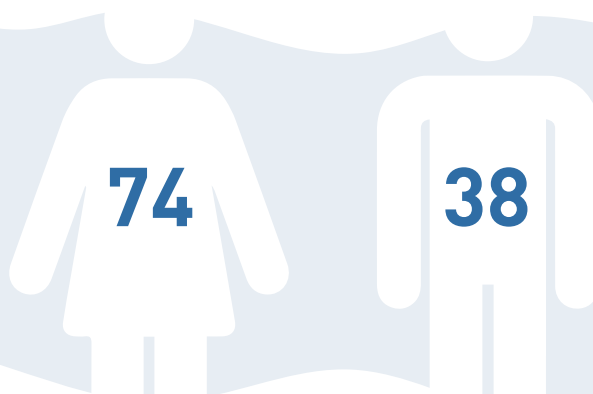
2022.gada 31.decembrī SPRK bija **112** darbinieki. Gada laikā komandai ir pievienojušies **deviņi** darbinieki, bet **10** devušies jaunos izaicinājumos.

VECUMS*

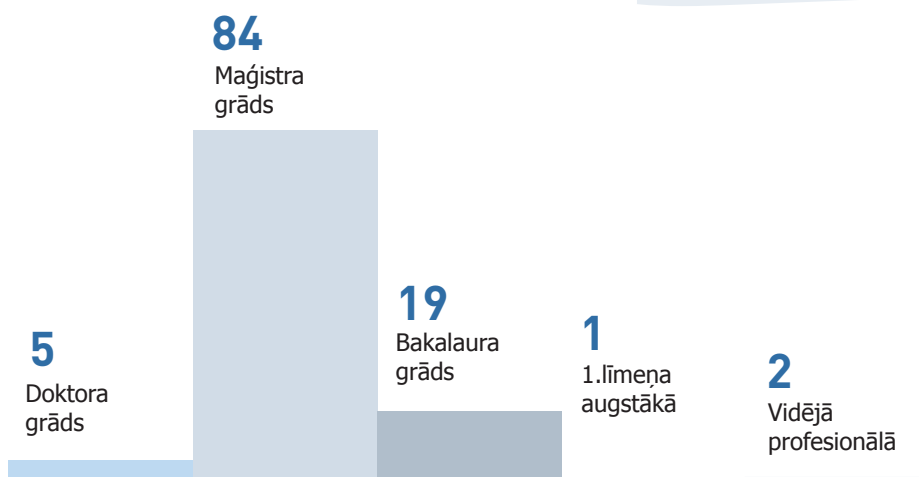

* Vidējais vecums: ~ 44

DZIMUMS

IZGLĪTĪBAS LĪMENIS

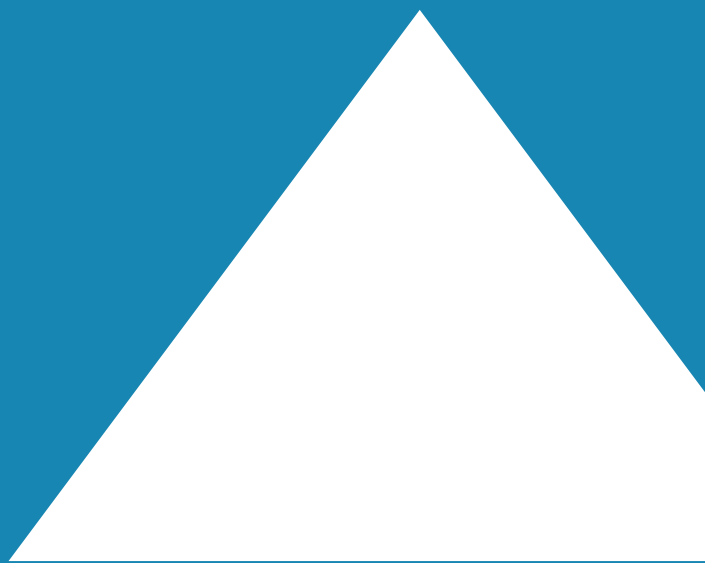

AMATU UN PROFESIJU SADALĪJUMS

SPRK DARBĪBAS GALVENIE RĀDĪTĀJI

SPRK GALVENIE RĀDĪTĀJI 2022

REGULĒJAMO
NOZARU
SKAITS

8

KOMERSANTU
REĢISTRS

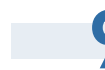
530

Kopskaits (31.12.2022.)

58

Jauni

92

Izslēgti

SĒDES

57

Padomes
sēdes

4

Konsultatīvās
padomes sēdes

LIETVEDĪBAS
UZSKAITE

11 291

Saņemtie
dokumenti

568

Personu
iesniegumi

273

Pieņemtie
lēmumi

TIESISKAIS
REGULĒJUMS

43

Izdoti ārējie
normatīvie akti

30

Publiskās
konsultācijas

LICENCES

4

Jaunas

3

Anulētas

13

Grozītas

ATZINUMI
PAR

MK noteikumu
projektiem

79

likumprojektiem

23

informatīvajiem
ziņojumiem

19

MK rīkojuma
projektiem

2

PROBLĒMSITUĀCIJU
RISINĀŠANA

187

Sūdzības

STRĪDI

2

Izskatīti

0

Ierosināti

48

Izskatītas administratīvo
pārkāpumu lietas

6

Izskatītas lietas par
prasību neievērošanu

APSTIPRINĀTIE TARIFI (BEZ PVN)

84

+58

Tarifi ar pilnu
izmaksu izvērtēšanu

136

+92

Komersantu pašu
noteiktie un tarifi,
kuros mainījušās
tikai energoresursu
izmaksas

IEROBEŽOTO RESURSU PIEŠKIRŠANA

6

Komersantu skaits,
kam piešķirtas
frekvenču lietošanas
tiesības

1

Frekvenču izsole

10

tūkst.

45,2

tūkst.

0

188

tūkst.

Piešķirti numuri

Anulēti numuri

PĀRBAUDES UN MĒRĪJUMI

PĀRBAUDĪTI OBJEKTI, VEICOT KOMERSANTU OBJEKTU EKSPLOATĀCIJAS ATBILSTĪBAS KONTROLES

52

46

43

BALSS TELEFONIJAS
MĒRĪJUMU SKAITS MOBILĀ
UN FIKSĒTĀ TĪKLĀ

Fiksētā tīklā
40 000

Mobilā tīklā
75 000

SPRIEGUMA UN ELEKTROAPGĀDES KVALITĀTES MĒRĪJUMI

90

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

28

Kopējais
memorandu
skaits

1

Jauns

265

Dalība un viedokļa paušana
darba grupās un apakšgrupās,
plenārsēdēs, forumos un
augsta līmeņa sanāksmēs

22

Dalība
starptautiskajās
organizācijās

Norādes par salīdzinājumiem pret 2021.gadu

**SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
NOZARES LATVIJAS
TAUTSAIMNIECĪBĀ**

Māra Bērziņa,
Ekonomiskās analīzes
departamenta direktore

SPRK regulējamo nozaru izaugsme un tendences attīstās līdz ar tautsaimniecības vispārējām tendencēm. Komersanti, kuru darbību regulē SPRK, pārstāv elektroenerģijas, gāzes, siltumapgādes, ūdenssaimniecības, elektronisko sakaru, pasta, atkritumu apsaimniekošanas nozari, kurā SPRK regulē tikai daļu – sadzīves atkritumu apglabāšanu poligonos –, kā arī depozīta iepakojuma apsaimniekošanu.

Dažādu nozaru regulējamo komersantu darbības īpatsvars katrā no nozarēm ir atšķirīgs, tādēļ publicētie statistikas dati par kopējo nozaru sniegumu ne vienmēr atspoguļo tendences konkrētu regulējamo komersantu darbā.

Šajā atskatā sniegts īss pārskats par SPRK regulējamām nozarēm tautsaimniecības kontekstā. Jāuzsver, ka 2022.gada dati par regulējamo nozaru apgrozījumu SPRK būs pieejami 2024.gadā. Šāda prakse ir ierasta, ņemot vērā praktiskos aspektus regulējamo komersantu finanšu pārskatu gatavošanā un to salāgošanā ar valsts budžeta plānošanas kalendāru.

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) datiem 2022.gadā iekšzemes kopprodukts (IKP) pieauga par 2,00%, sasniedzot 31,9 mljrd. eiro. Ekonomikas sabremzēšanās 2022.gadā galvenokārt skaidrojama ar lielo nenoteiktību ģeopolitiskajā situācijā, kas ietekmējis arī izejmateriālu piegāžu ķēdes, enerģijas un pārtikas cenas.

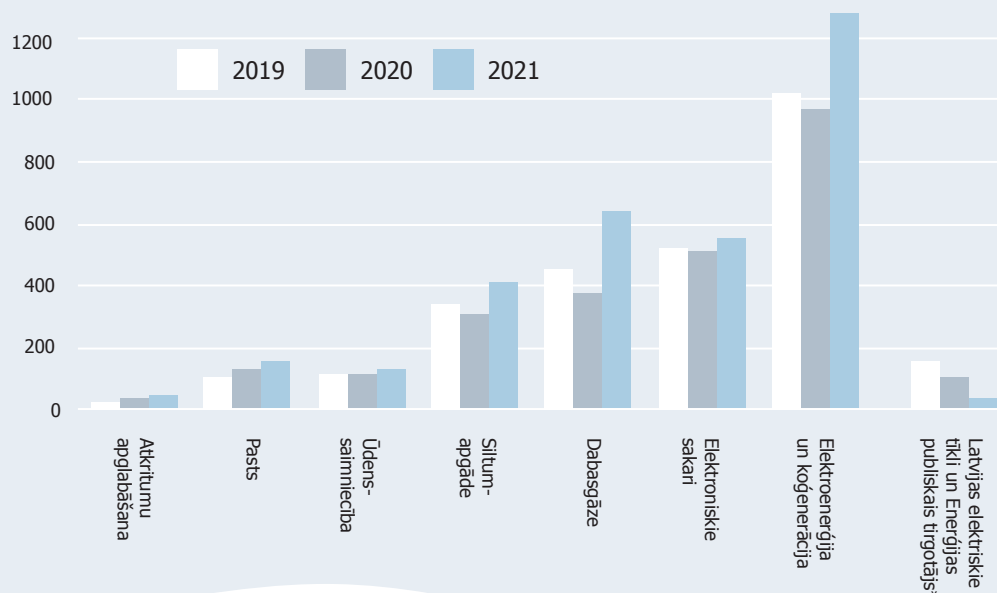
Regulējamo komersantu apgrozījums 2021.gadā veidoja aptuveni 10% no IKP, kas ir būtiska tautsaimniecības daļa.

REGULĒJAMO NOZARU APGROZĪJUMS

Regulējamo pakalpojumu neto apgrozījums, kas aprēķināts no komersantu sniegtajiem datiem, 2021.gadā bija 3216 milj. eiro, kas ir par 31% lielāks nekā 2020.gadā. Šo palielinājumu galvenokārt noteica energoresursu – dabasgāzes, elektroenerģijas un degvielas – cenu pieaugums pasaules tirgū, ko ietekmēja karadarbība Ukrainā. Pasta nozarē neto apgrozījums turpināja palielināties par 23%, turpinot saglabāties augstam pieprasījumam pēc pasta pakalpojumiem.

REGULĒJAMO PAKALPOJUMU AR NODEVU APLIEKAMIE IENĒMUMI PA NOZARĒM (EUR)

* AS "Latvijas elektriskie tīkli" no 25.11.2020. pievienota AS "Augstsprieguma tīkls" un nodevu nemaksā

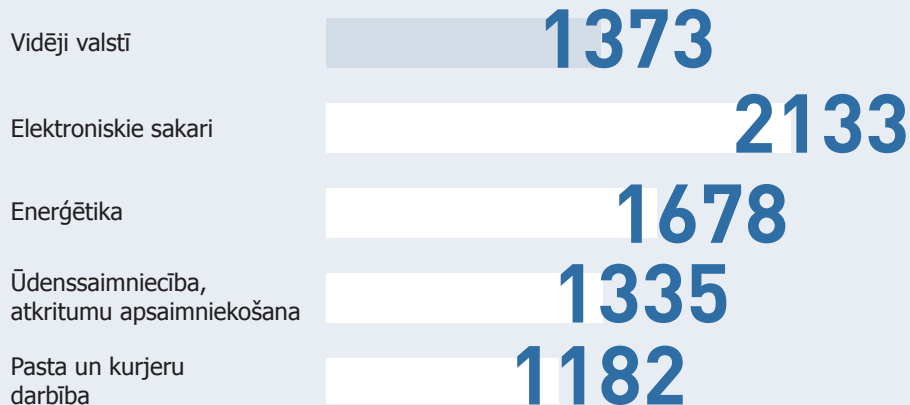

DARBA SAMAKSA REGULĒJAMĀS NOZARĒS

Algu pieaugums 2022.gadā bija mērens, tas turpināsies arī 2023.gadā saistībā ar minimālās darba algas palielināšanu 2023.gada 1.janvārī. Tomēr cenu pieauguma temps 2022.gadā bija straujāks nekā algu kāpums, kas kopumā negatīvi ietekmēja iedzīvotāju pirktspēju.

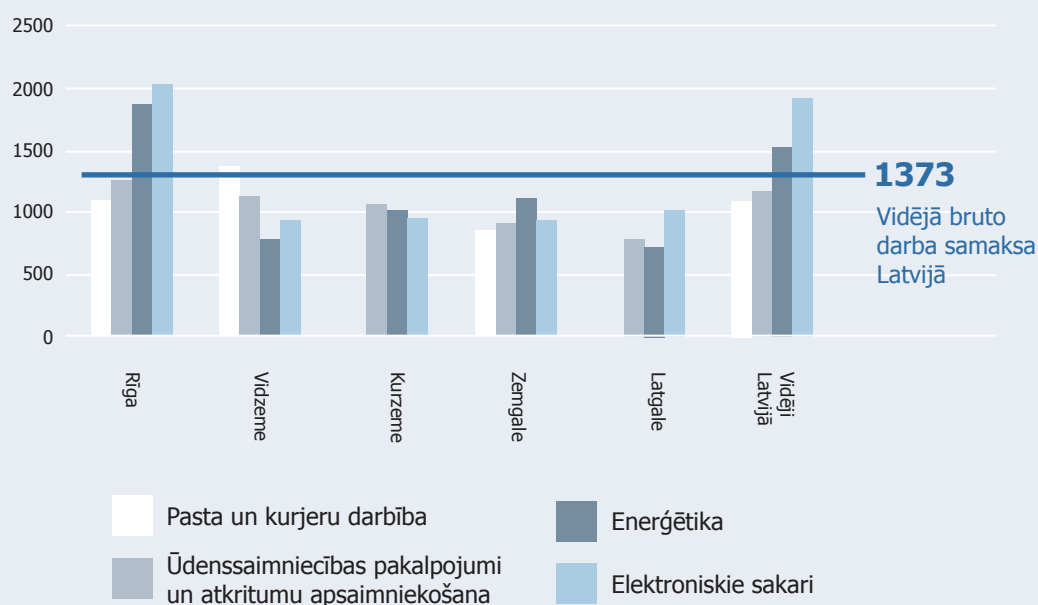
Saskaņā ar CSP datiem vidējā darba samaksa valstī kopumā 2022.gadā palielinājās par 7,50%, salīdzinot ar 2021.gadu. Algu pieaugums bija vērojams arī visās SPRK regulējamās nozarēs.

MĒNEŠA VIDĒJĀ BRUTO DARBA SAMAKSA SABIEDRISKO PAKALPOJUMU NOZARĒS 2022.GADĀ (EUR)

Darba samaksa sabiedrisko pakalpojumu nozarēs ir atšķirīga Latvijas statistiskajos reģionos – Kurzemē, Latgalē, Pierīgā, Rīgā, Vidzemē un Zemgalē. Piemēram, Latgalē joprojām saglabājas viszemākā darba samaksa enerģētikas, ūdenssaimniecības pakalpojumu un atkritumu apsaimniekošanas nozarē. Savukārt elektronisko sakaru nozarē viszemākā darba samaksa ir Kurzemē. Pēc pieejamajiem CSP datiem par pasta un kurjeru darbības nozari, Vidzemē ir augstākā mēneša vidējā bruto darba samaksa, salīdzinot ar vidējo darba samaksu attiecīgajā nozarē valstī un pārējiem Latvijas reģioniem. Šeit gan jāuzsver, ka datus par vidējo mēneša darba samaksu pasta un kurjeru darbības nozarē atsevišķos reģionos CSP npublicē to konfidencialitātes dēļ.

**MĒNEŠA VIDĒJĀ
BRUTO DARBA
SAMAKSA
SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
NOZARĒS
STATISTISKAJOS
REĢIONOS
2022.GADĀ (EUR)**

REGULĒJAMO CENU IETEKME UZ INFLĀCIJU

Atbilstoši CSP datiem 2022.gadā pakalpojumi par regulējamām cenām veidoja 10,89% no visiem iedzīvotāju izdevumiem (precēm un pakalpojumiem patēriņa cenu indeksa grozā). Tālāk attēlotajā tabulā iekļauti gan SPRK regulējamie sabiedriskie pakalpojumi, gan citi regulējamie pakalpojumi, kurus neuzrauga SPRK.

Administratīvi regulējamās cenas un patēriņa cenu indekss 2022.gadā

	Īpatsvars iedzīvotāju izdevumos	Cenu pieaugums (2022 XII pret 2021 XII)	Inflācijas komponente (procentpunkti)
SPRK regulējamie sabiedriskie pakalpojumi	6,79%	72,08%	4,89
Citi regulējamie pakalpojumi (kompensējamie medikamenti, pacienta iemaksa, pases nodeva, autostāvvietas, notāra pakalpojumi, pasažieru transports, pirmsskolas vecuma izglītība un citi)	4,10%	3,07%	0,13
SPRK regulējamie sabiedriskie pakalpojumi un citi regulējamie pakalpojumi kopā	10,89%	46,10%	5,02
Kopā patēriņa cenu indekss (inflācija)	100%	20,80%	20,8

Pērn, salīdzinot ar 2021.gadu, patēriņa cenas kopumā pieauga par 20,80%, savukārt administratīvi regulējamās cenas – par 46,10%, ko sekmēja SPRK regulējamo nozaru sabiedrisko pakalpojumu cenu pieaugums par 72,08%. To lielā mērā ietekmēja energoresursu straujā cenu pieauguma sekundārais efekts uz pārējo regulēto pakalpojumu tarifiem.

No SPRK regulējamiem pakalpojumiem visstraujāk cenas pieauga dabasgāzes un elektroenerģijas nozarē, secīgi būtiski palielinoties arī siltumenerģijas cenām par 75,70%. To veicināja karadarbības sākšana Ukrainā un no tā izrietošais energoresursu cenu kāpums pasaules tirgos 2022.gadā. Cenas palielinājās arī atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumiem – par 28,90%, ūdensapgādei par 34,40%, kanalizācijas pakalpojumiem par 47,50% un pasta pakalpojumu cenas – par 15,90%.

TIRGUS KONCENTRĀCIJAS LĪMENIS (HHI INDEKSI)

Tirgus koncentrācijas līmenis raksturo gan lietotāju iespējas izvēlēties pakalpojumu sniedzēju, gan savstarpējo konkurenci starp pakalpojumu sniedzējiem jeb tirgus varu. Ja Herfindāla–Hiršmana indeksa (HHI) vērtība ir mazāka par 0,18, bet lielāka par 0,1, šādu tirgu var uzskatīt par mēreni koncentrētu. HHI vērtība virs 0,18 norāda, ka tirgus ir koncentrēts.

Pēdējo gadu laikā tirgus koncentrācijas līmenis krītas visās SPRK regulējamās nozarēs, izņemot elektronisko sakaru jomā, kur jau vairākus gadus tā vērtējama kā mēreni koncentrēta. Arī pasta pakalpojumu tirgus koncentrācijas līmenis turpina kristies. Vēl arvien kā koncentrēts vērtējams elektroenerģijas un dabasgāzes tirdzniecības tirgus. Tas nozīmē, ka koncentrētajā tirgū ir neliels skaits dalībnieku.

Nozare	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Elektroniskie sakari	0,164	0,164	0,168	0,168	0,173	0,176
Pasts	0,268	0,257	0,232	0,183	0,163	0,134
Elektroenerģijas tirdzniecība	0,609	0,532	0,406*	0,375	0,275	0,265
Dabasgāzes tirdzniecība	—	0,874	0,767	0,594	0,424	0,554

* 2018. un 2019.gada HHI aprēķins ir precizēts, veicot korekciju par AS "Latvenergo" elektroenerģijas vairumtirdzniecības ieņēmumu daļu

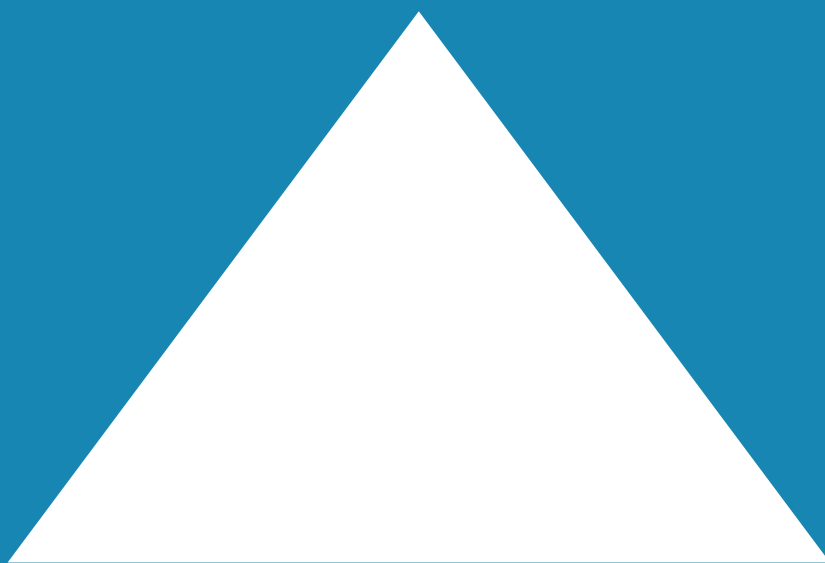
KOPSAVILKUMS

Pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā ekonomiskā izaugsme Latvijā 2022.gadā palēninājās līdz 2%. Ekonomikas attīstību 2022.gadā būtiski ietekmēja kara izraisītie piegāžu ķēžu pārrāvumi, energoresursu un pārtikas dārdzības izraisītais inflācijas kāpums, kā arī globālā pieprasījuma samazināšanās.

Nenoteiktība un augstās cenas turpina ietekmēt gan patērētājus, gan uzņēmumus un līdz ar to arī ekonomikas attīstību.

Līdz ar to arī regulējamo nozaru būtiskums tautsaimniecības kontekstā ir pieaudzis, gadam iesākoties un arvien pieaugot gada otrajā pusē, tādējādi vairāki rādītāji palielinājās, tostarp arī inflācijas.

ENERĢĒTIKAS NOZĀRES PĀRSKATS

Jānis Negribs,
Enerģētikas departamenta
direktors

Enerģētikas nozarē 2022.gads bija pārbaudījumiem pilns – karadarbības sākšana Ukrainā satricināja energoresursu tirgus. Eiropā bija jāmeklē tūlītēji risinājumi gan energoresursu cenu šoka samazināšanai, gan energoneatkarības stiprināšanai. Neskatoties uz satricinājumiem, Eiropai pērn ir izdevies nodrošināt energosistēmu stabilu un nepārtrauktu darbību, tomēr sagaidāms, ka vidēja un ilgāka termiņa pārkārtojumus, tostarp infrastruktūras stiprināšanu, turpināsim pieredzēt gan šajā, 2023.gadā, gan vēl nākamajos.

Izšķirošu nozīmi ieguva dabasgāzes piegādes avotu diferenciēšana. Dabasgāzes piegādēm no Krievijas īsā laikā bija jāmeklē alternatīvas, kas nozīmēja strauji kāpināt sašķidrinātās dabasgāzes piegādes uz Eiropu no citām dabasgāzes piegādātājvalstīm. Šāda mēroga izmaiņas dabasgāzes tirgū nebija iepriekš plānotas, tāpēc izgaismojās pastāvošās infrastruktūras ierobežojumi gan sašķidrinātās dabasgāzes ieguvē, gan transportēšanā, gan saņemšanā. Pieprasījumam pārsniedzot piedāvājumu, vairumtirgū radās spriedze. Dabasgāzes cena savu pīķi Eiropas tirgū sasniedza augustā,

kad dabasgāzes mēneša vidējā vairumtirgus cena TTF biržā pārsniedza 235,00 EUR/MWh robežu. Pieliktās pūles dabasgāzes iesūkņēšanai krātuvēs pirms apkures sezonas sākuma, papildus noteiktie energoresursu taupības pasākumi, kā arī augsto cenu stimuli lietotājiem samazināt patēriņu decembrī rezultējās ar vairumtirgus cenu 117,00 EUR/MWh, kas ir tuva tai, kāda TTF biržā bija novērojama 2021.gada decembrī. 🖱️

Latvijā un arī Baltijā dabasgāze ir būtisks energoresurss elektroenerģijas ražošanā, tāpēc dabasgāzes cenas paaugstināšanās izraisīja arī elektroenerģijas cenu paaugstināšanos. Visaugstākā elektroenerģijas vairumtirgus vidējā mēneša cena Latvijas tirdzniecības zonā bija novērojama augustā, kad tā sasniedza 467,75 EUR/MWh. Turklāt cena saglabājās izteikti svārstīga. Atkarībā no ražošanas faktoriem un elektroenerģijas pieprasījuma tā gada izskaņā turpināja svārstīties, būtiski samazinoties oktobrī, bet atkal palielinoties novembrī un decembrī. Izmaiņas vairumtirgus cenā ietekmēja arī elektroenerģijas cenu mazumtirgū, cena 2022.gada ceturtajā ceturksnī, salīdzinot ar 2021.gada ceturto ceturksni, mājāsaimniecībām pieauga par 65%, bet juridiskajām personām par 80%. 🖱️

Dabasgāzes cenas ietekmē strauji pieauga arī apkures izmaksas. SPRK noteiktais augstākais siltumenerģijas tarifs valstī gada beigās bija 324,44 EUR/MWh, kas ir vairāk nekā trīs reizes lielāks, salīdzinot ar augstāko tarifu gadu iepriekš. Siltumapgādē gada laikā SPRK apstiprināja rekordlielu regulēto siltumenerģijas komersantu tarifu skaitu – 171, kopā skaitot pašu noteikto tarifu un pilno tarifu projektu izvērtēšanu. Tas vairāk nekā trīs reizes pārsniedz 2021.gadā apstiprināto tarifu skaitu.

Apkures sektorā bija novērojami dabasgāzei alternatīva kurināmā meklējumi, kas vienlaikus veicināja arī citu kurināmā veidu cenu celšanos. Augstās enerģijas cenas sekmēja lēmumus (komersantiem, mājāsaimniecībām, juridiskajiem lietotājiem u.c.) par infrastruktūras pārkārtojumiem, daļai no lielākiem pārkārtojumiem turpinoties arī šajā gadā. Beidzoties 2022./2023.gada apkures sezonai, siltumenerģijas tarifi ir samazinājušies 42% apdzīvoto vietu, savukārt 28% teritoriju tie ir augstāki, bet palikuši nemainīgi – 30% apdzīvoto vietu,

salīdzinot ar pagājušā gada apkures sezonas sākumu.

Cenu svārstības un apstākļu mainība lietotājiem radīja papildu neskaidrības. Par 38%, salīdzinot ar gadu iepriekš, palielinājās SPRK saņemto lietotāju sūdzību skaits. Lielākā daļa saņemto iebildumu bija par energoresursu cenu un tarifu pieaugumu. No saņemtajām sūdzībām piecas uzskatāmas par pamatotām, visos piecos gadījumos domstarpības starp lietotāju un pakalpojumu sniedzēju tika atrisinātas.

Katru gadu tiek veikta arī ekspluatācijas atbilstības kontrole elektroapgādes un siltumapgādes komersantu objektos. Elektroenerģijas nozarē tika veiktas pārbaudes 52 objektos, no kuriem 42 gadījumos konstatētas neatbilstības, kas lielākoties bija saistītas ar elektroietaišu ekspluatāciju, ēku ekspluatāciju un būvkonstrukciju stāvokli, kā arī dokumentāciju. Savukārt siltumapgādes nozarē pārbaudes veiktas 46 objektos, kur neatbilstības konstatētas pusē gadījumu, kas saistītas ar siltumietaišu un elektroietaišu ekspluatāciju un dokumentāciju. Turpretī dabasgāzes apgādē, kur veiktas pārbaudes 43 objektos, konstatēta viena neatbilstība, kas saistīta ar gāzes iekārtu ekspluatāciju.

Raugāties arī, lai regulēto komersantu sniegtā pakalpojuma kvalitāte atbilst noteiktām standarta kvalitātes normām. Piemēram, par neatbilstošu elektroenerģijas sprieguma kvalitātes nodrošināšanu Latvijas elektroenerģijas lietotājiem tiek noteikts zemāks sistēmas pakalpojuma tarifs, kas pērn tika piešķirts 129 lietotājiem.

Pozitīvi, ka elektroapgādes pakalpojumu drošuma rādītāji Latvijā ir stabilizējušies. Tas norāda, ka sistēmas operatora ieguldītie līdzekļi sadales tīklu infrastruktūras rekonstrukcijā un uzturēšanā ir ļāvuši noturēt sasniegto elektroapgādes drošumu un pieejamību.

Dinamiska izaugsme bija vērojama atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas attīstībā – kopējais mikroģeneratoru skaits gada laikā piecāršojās. Vienlaikus strauji pieauga interese par jauniem ražošanas iekārtu pieslēgumiem elektroenerģijas sistēmai, kuri kopumā pārsniedza pieejamo sistēmas jaudu. Būtiski kļuva sakārtot regulējumu, kas nodrošina priekšrocību izbūves gatavībā esošu ražošanas jaudu īstenošanai. Tā rezultātā gada izskaņā SPRK apstiprināja jaudas rezervēšanas maksu elektroenerģijas ražotājiem, lai novērstu situācijas, ka ražotāji ilgstoši rezervē tīkla jaudas, neveicot faktiskās darbības pieslēguma izbūvei, bet citi attīstītāji nevar īstenot savus projektus sistēmas jaudas trūkuma dēļ.

Redzot ārējo apstākļu diktēto dinamiku, SPRK saskatīja nepieciešamību padarīt elastīgāku siltumenerģijas tarifu aprēķināšanas metodiku. Jauninājumi ļauj operatīvāk kurināmā izmaksas tarifos atspoguļot arī tajos gadījumos, ja izmantots dabasgāzei alternatīvs kurināmais. Lai veicinātu gan tarifu stabilitāti, gan komersantu likviditāti, būtiski izslēgt riskus, kas saistīti ar neparedzēto ieņēmumu un izdevumu uzkrāšanos, tāpēc standartizēta un atvieglota pieeja šo izdevumu pārskatīšanai.

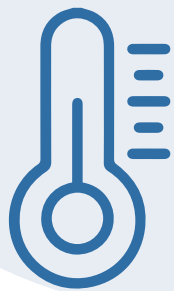
Regulējuma stiprināšana dabasgāzē saistīta gan ar ārējo apstākļu izmaiņām, gan plānveidīgu regulējuma attīstību. 2020.gadā izveidotais vienotais Igaunijas, Latvijas un Somijas dabasgāzes tirgus ļauj dabasgāzes tirgotājiem tranzītā šķērsot Latvijas teritoriju, lai tirgotu dabasgāzi Baltijas jūras reģionā vai uzglabātu to Inčukalna pazemes gāzes krātuvē. Tas rada jaunas iespējas dabasgāzes tirdzniecības dinamikā, tieši tādēļ Inčukalna pazemes gāzes krātuves lietošanas noteikumi ir ar starptautisku nozīmi. Saistībā ar ārējiem apstākļiem veikti grozījumi Inčukalna pazemes gāzes krātuves lietošanas noteikumos – paredzot iespēju sistēmas lietotājiem veikt dabasgāzes iesūkņēšanu krātuvē brīdī, kad notiek dabasgāzes

izņemšana no tās. Tas jo sevišķi aktuāli ir apstākļos, kad mainās esošie dabasgāzes piegādes ceļi. Savukārt, turpinot regulējuma attīstību, dabasgāzes nozarē pārņemta līdzīga pieredze no elektroenerģijas nozares, nosakot pienākumu dabasgāzes pārvades un sadales sistēmas operatoriem izstrādāt un iesniegt SPRK attīstības 10 gadu plānu. Plāna izstrāde un publiskā konsultācija sekmēs gan koordinētu infrastruktūras attīstību, gan lietotāju iespējas lielākai caurskatāmībai.

Pērn arī turpinājās darbs pie koordinētas Baltijas valstu elektroenerģijas sistēmu stiprināšanas. Tika pabeigta Baltijas reģionālā koordinācijas centra izveide. Par tā mītnes vietu tika izvēlēta Tallina (Igaunija). Reģionālā koordinācijas centra pakalpojumu klāsts ietver individuālo un kopējo tīkla modeļu nodrošinājumu, koordinētos starpsistēmu jaudas aprēķinus, drošības analīzi, īstermiņa nodrošinājuma analīzi, tīkla atslēgšanas koordināciju un citu ar tīkla drošību saistītu pakalpojumu sniegšanu Baltijas sistēmas operatoru reģionam un Eiropai.

Šobrīd veiksmīgi attīstās projekta par Baltijas valstu sinhronizāciju ar kontinentālo Eiropu otrais posms. Projekta īstenošana paredzēta līdz 2025. gada beigām. Pērn tam tika arī parakstīts investīciju līgums ar Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildes aģentūru (CINEA) par 170 milj. eiro. Tomēr, ņemot vērā esošo ģeopolitisko situāciju, Baltijas valstu pārvades sistēmu operatori ir izstrādājuši arī ārkārtas desinhronizācijas scenāriju no Krievijas un Baltkrievijas apvienotās elektroenerģijas sistēmas gadījumam, ja Baltijas valstis tiktu atvienotas no šīs sistēmas bez brīdinājuma, un pie pārslēgšanās uz sinhronu darbu ar kontinentālās Eiropas elektroenerģijas sistēmu, izmantojot esošo infrastruktūru. Jau šobrīd Baltijas valstu pārvades sistēmas operatori strādā tādā režīmā, lai neizmantotu Krievijas elektroenerģijas sistēmu kā atklātā balansa nodrošinātāju, balansējošo enerģiju nodrošinot ar pieejamām Baltijas valstu, Polijas un Ziemeļvalstu balansējošās enerģijas jaudām.

Ārējo apstākļu izmaiņas pagājušajā gadā ir prioritizējušas energoneatkarības un sistēmu drošas, nepārtrauktas darbības jautājumus. Šāda mēroga pārkārtojumi nav iespējami vienā dienā, tāpēc paredzams, ka šie jautājumi uzmanības fokusā būs arī 2023. gadā un nākamajos gados. Pieredze rāda, ka pārkārtojumi var atsaukties ar augstu neskaidrību un cenu svārstību riskiem enerģijas vairumtirgos. SPRK Enerģētikas departamenta uzdevums paliek nemainīgs – uzraudzīt regulējamo komersantu godīgu komercpraksi un ekonomiski pamatotu cenu noteikšanu, veicināt nozares attīstību, tostarp koordinējot rīcību kopā ar Eiropas Savienības regulatoriem, kā arī informēt sabiedrību par lietotāju tiesībām un SPRK darbu.

SILTUM-ENERĢIJA 2022

RAŽOTĀJI

+7 Jauni

95

Kopskaits (31.12.2022.)

-12 Izslēgti

KOMERSANTU REĢISTRS

TIRGOTĀJI

+5 Jauni

68

Kopskaits (31.12.2022.)

-4 Izslēgti

TIESISKAIS REGULĒJUMS

0

Izdoti ārējie
normatīvie
akti

3

Publiskās
konsultācijas

LICENCES

+4 Jaunas

-3

Anulētas

10

Grozītas

PROBLĒMSITUĀCIJU RISINĀŠANA

31

+24

Sūdzība

SŪDZĪBU VEIDI

2

Uzskaitē
un norēķini

9

Citi
jautājumi

20

Tarifi

0

Administratīvo
pārkāpumu lietas

EKSPLOATĀCIJAS ATBILSTĪBAS KONTROLES

18

Pārbaudītie
komersanti

23

Konstatēto
neatbilstību skaits

46

Pārbaudītie
objekti

13

Novērsto
neatbilstību skaits

Norādes par salīdzinājumiem pret 2021.gadu

TARIFI (BEZ PVN)

6 Izdotas tarifu
piemērošanas
kārtības

121 Apstiprināts
komersantu pašu
noteiktais tarifs

50 Apstiprināti komersantu tarifi
ar pilnu izmaksu izvērtēšanu

5 Piešķirtas atļaujas
komersantiem pašiem
noteikt tarifus

**AUGSTĀKAIS
VALSTĪ***

324,44 EUR/MWh
Ikšķile

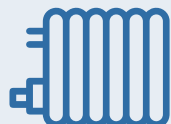
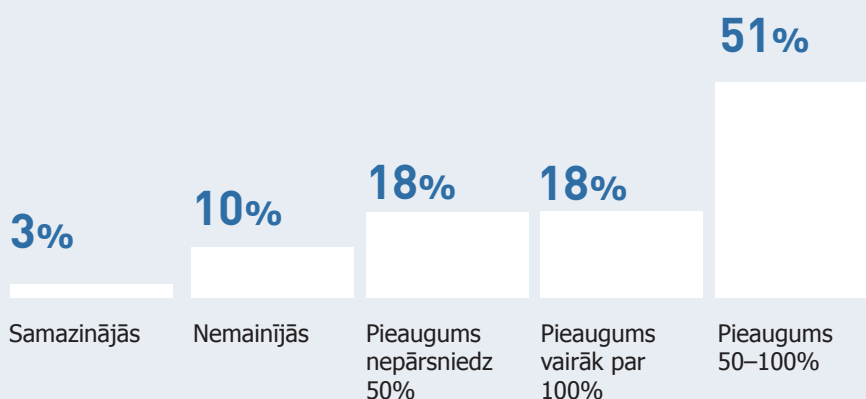
**ZEMĀKAIS
VALSTĪ***

35,40 EUR/MWh
Ogre

* Uz 31.12.2022.

NOZARES RĀDĪTĀJI

REGULĒJAMO KOMERSANTU TARIFU IZMAIŅAS (MAIJS 2023 PRET MAIJU 2022)

**LIETOTĀJIEM NODOTAIS
SILTUMENERĢIJAS APJOMS**

5 492 165 MWh
-5%

**DABASGĀZES
VAIRUMTIRGUS
CENA DECEMBRĪ**

117,10 EUR/MWh
+108%

**ŠĶELDAS CENA
"BALTPPOOL" BIRŽĀ
DECEMBRĪ**

40 EUR/MWh
x2

Norādes par salīdzinājumiem pret 2021.gadu

ELEKTRO-ENERĢIJA 2022

AGREGATORI

3

Kopskaits (31.12.2022.)

+1

Jauns

-1

Izslēgts

TIESISKAIS REGULĒJUMS

4

Izdoti ārējie
normatīvie akti

LICENCES

0

Anulētas

0

Jaunas

3

Grozītas

4

Publiskās
konsultācijas

PAKALPOJUMU KVALITĀTES MĒRĪJUMI

90

Sprieguma un
elektroapgādes
kvalitātes mērījumi

129

Lietotājiem 2022.gadā
piešķirts samazināts
sadales tarifs par
neatbilstošu kvalitāti

617

Lietotāji kopumā saņēma
samazinātu sadales tarifu
par neatbilstošu kvalitāti
(uz 31.12.2022.)

KOMERSANTU REGISTRS

TIRGOTĀJI

44

Kopskaits (31.12.2022.)

+11

Jauni

-11

Izslēgti

RAŽOTĀJI

59

Kopskaits (31.12.2022.)

+6

Jauni

-16

Izslēgti

PROBLĒMSITUĀCIJU RISINĀŠANA

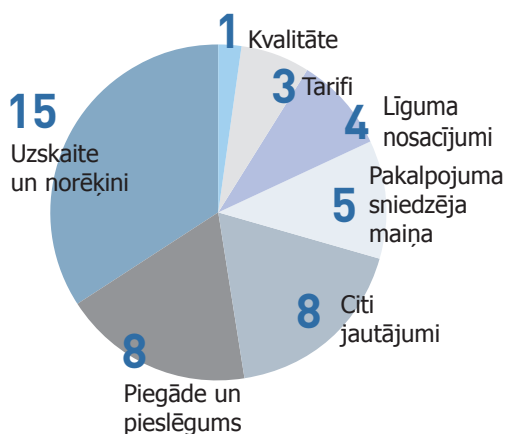
SŪDZĪBU VEIDI

44

-7

Sūdzības

STRĪDI

2

Izskatīti

0

Ierosināti

EKSPLUATĀCIJAS ATBILSTĪBAS KONTROLES

24

Pārbaudītie
komersanti

42

Konstatēto
neatbilstību skaits

52

Pārbaudītie
objekti

15

Novērsto
neatbilstību skaits

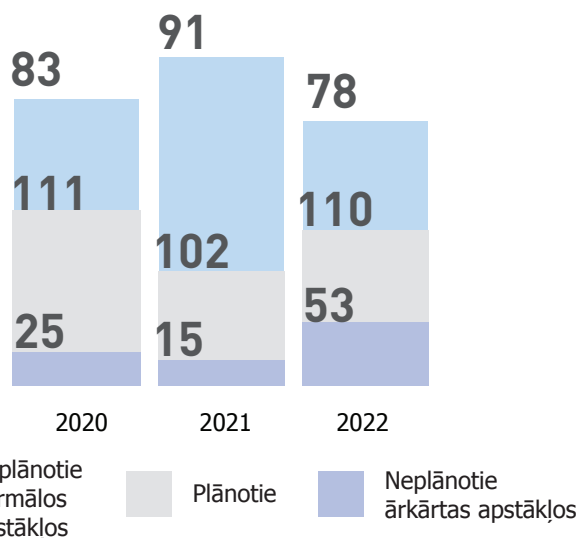

Norādes par salīdzinājumiem pret 2021.gadu

**SAIFI: VIDĒJAIS ELEKTROAPGĀDES
PĀRTRAUKUMU SKAITS VIENAM
KLIENTAM GADĀ**

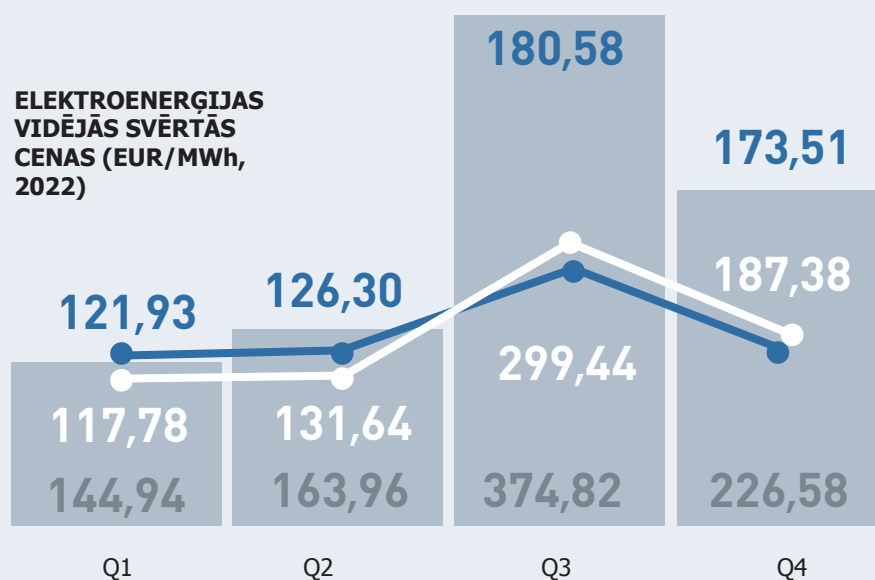
**SAIDI: VIDĒJAIS ELEKTROAPGĀDES
PĀRTRAUKUMU ILGUMS (min)
VIENAM KLIENTAM GADĀ**

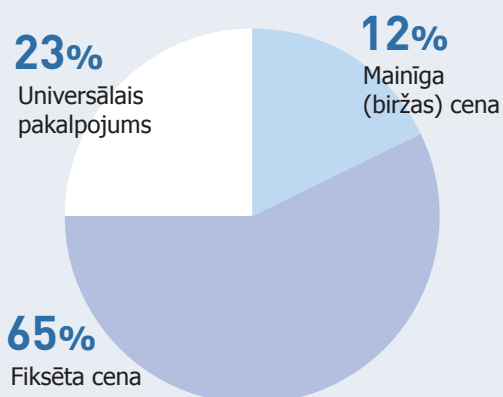
**NOZARES
RĀDĪTĀJI***

- JURIDISKAJIEM LIETOTĀJIEM
- MĀJSAIMNIECĪBĀM
- "NORD POOL" BIRŽA

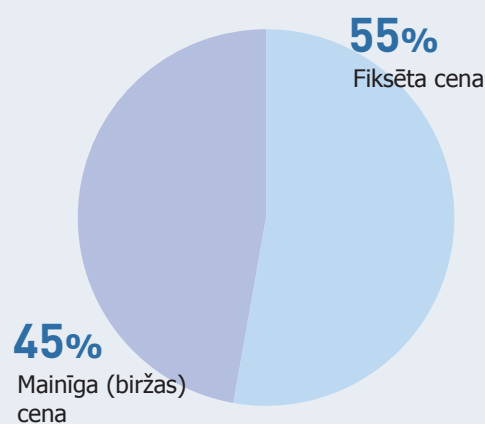
**ELEKTROENERĢIJAS
VIDĒJĀS SVĒRTĀS
CENAS (EUR/MWh,
2022)**

MĀJSAIMNIECĪBAS

**JURIDISKIE
LIETOTĀJI**

**FIKSĒTAS/
MAINĪGAS CENAS
LĪGUMU ĪPATSVARŠ**

Norādes par salīdzinājumiem pret 2021.gadu

* Saskaņā ar elektroenerģijas komersantu sniegto informāciju

DABASGĀZE 2022

KOMERSANTU REGISTRS

TIRGOTĀJI

33

Kopskaits (31.12.2022.)

+8 Jauni

-5 Izslēgti

TIESISKAIS REGULĒJUMS

3 Izdoti ārējie
normatīvie akti

LICENCES

0 Jaunas

0 Anulētas

0 Grozītas

2 Publiskās
konsultācijas

PROBLĒMSITUĀCIJU RISINĀŠANA

SŪDZĪBU VEIDI

12 Uzskaitē
un norēķini

2 Piegāde un
pieslēgums

4 Līguma
nosacījumi

6 Citi
jautājumi

10
Tarifi

34 Sūdzības

+13

1 Izskatīta lieta
par prasību
neievērošanu

STRĪDI **0** Ierosināti

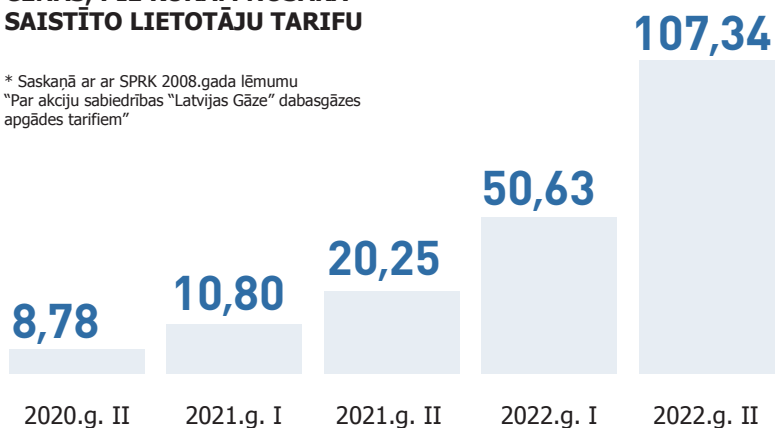
TARIFI (BEZ PVN)

TARIFU PĀRSKATĪŠANA*

DABASGĀZES TIRDZNIECĪBAS CENAS, PIE KURĀM NOSAKA SAISTĪTO LIETOTĀJU TARIFU

* Saskaņā ar ar SPRK 2008.gada lēmumu
"Par akciju sabiedrības "Latvijas Gāze" dabasgāzes
apgādes tarifiem"

DABASGĀZES PĀRVADES PAKALPOJUMA TARIFI LATVIJAS LIETOTĀJU APGĀDEI**

1,93 EUR/MWh

** Tarifs spēkā kopš 2021.gada 1.oktobra

EKSPLUATĀCIJAS ATBILSTĪBAS KONTROLES

2 Pārbaudītie
komersanti

43 Pārbaudītie
objekti

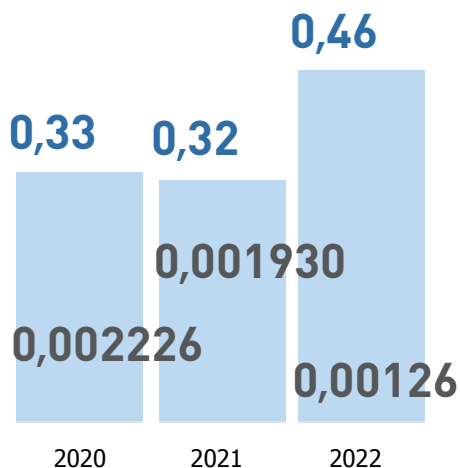
1 Konstatēto
neatbilstību skaits

1 Novērsto
neatbilstību skaits

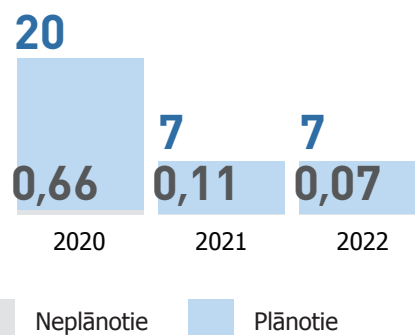

PAKALPOJUMU KVALITĀTES MĒRĪJUMI

SAIFI: DABASGĀZES PIEGĀDES
PĀRTRAUKUMU SKAITS
UZ LIETOTĀJU

SAIDI: DABASGĀZES
PIEGĀDES PĀRTRAUKUMU
ILGUMS (min) UZ LIETOTĀJU

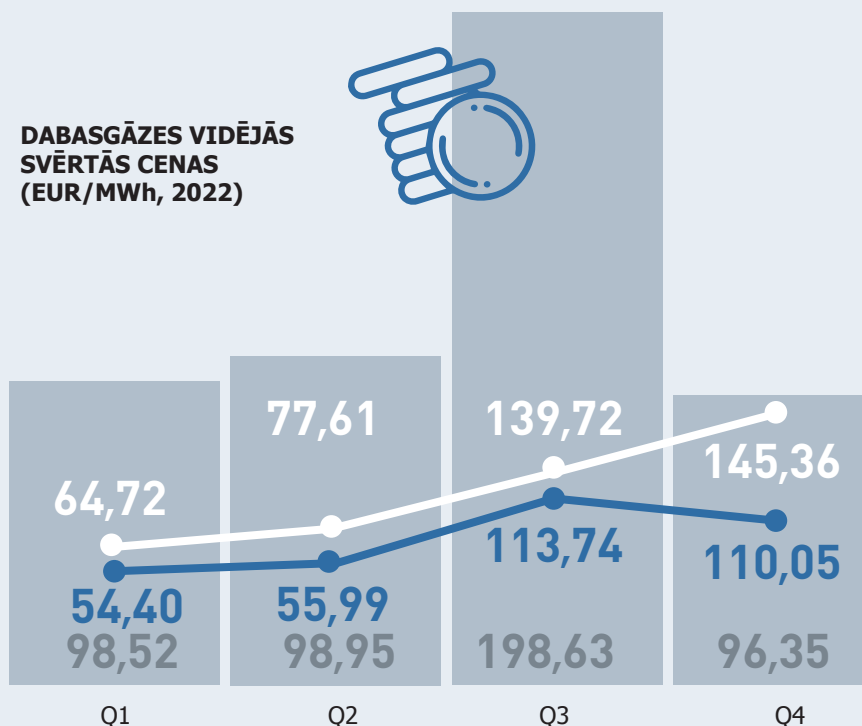

NOZARES RĀDĪTĀJI***

*** Saskaņā ar dabaszgāzes
komersantu sniegto informāciju

DABASGĀZES VIDĒJĀS
SVĒRTĀS CENAS
(EUR/MWh, 2022)

- JURIDISKAJĪEM
LIETOTĀJĪEM
- MĀJSAIMNIECĪBĀM
- TTF
BIRŽA

INČUKALNS

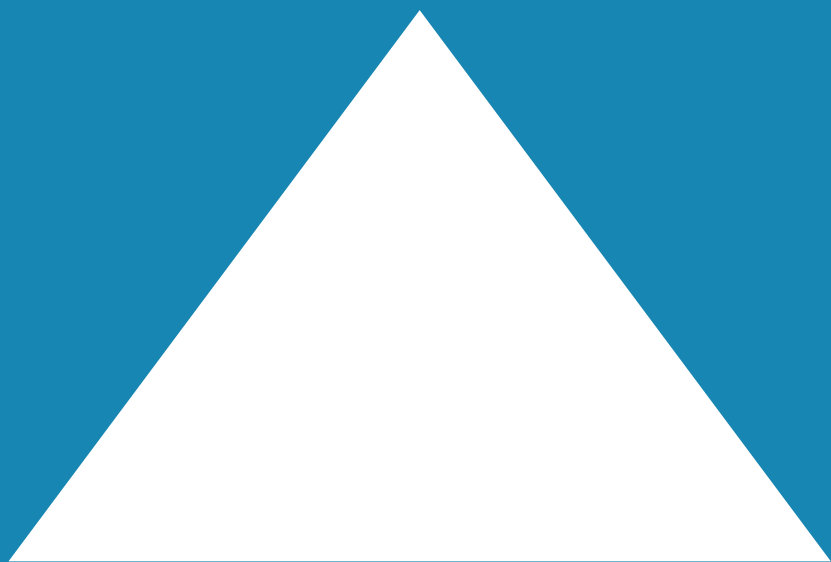

Iesūknešanas sezonas beigās

52%

Inčukalna krātuves
aizpildījums

ELEKTRONISKO SAKARU UN PASTA NOZARES PĀRSKATS

Ivars Tauniņš,
Elektronisko sakaru un pasta
departamenta direktors

Kopumā 2022.gads Elektronisko sakaru un pasta departamentā bija dinamisks un pārmaiņām pilns. Tas prasīja ne mazums izaicinājumu, īpaši jau normatīvo aktu sagatavošanā gan elektronisko sakaru, gan pasta nozarē. Kopumā abās nozarēs tika izdoti 25 normatīvie akti. SPRK apkopotie nozares rādītāji liecina, ka ir nostiprinājušies Covid-19 ierobežojumu laikā veidojušies sabiedrības paradumi, ko ietekmē attālināto iespēju (mācības, darbs, saziņa, sūtījumi u.c.) sniegtās priekšrocības.

Pārskata gadā būtiskākais notikums **elektronisko sakaru nozarē** bija Elektronisko sakaru likuma spēkā stāšanās jūlijā, pie kā SPRK līdzdarbojās, sniedzot gan atzinumus, gan arī iesaistoties Saeimas komisiju darbā. Līdz ar likuma pieņemšanu tika pārņemtas Eiropas Savienības noteiktās normas, kas uzlika pienākumu SPRK izstrādāt vairākus normatīvos aktus. Pateicoties SPRK ekspertu darbam, kopumā elektronisko sakaru nozarē pārskata periodā tika sagatavoti un pieņemti 20 normatīvie akti. Kā ierasts, visi normatīvie akti tika publiski konsultēti, lai interesentiem būtu

iespēja ar tiem iepazīties pirms apstiprināšanas, kā arī sniegt viedokli un priekšlikumus. 🖱️

Apkopojot datus par elektronisko sakaru komersantu rādītājiem 2022.gadā, secināts, ka telekomunikāciju nozarē joprojām būtisku ietekmi nozares pārmaiņās atstāja attālinātās iespējas, kas veicināja aktīvu interneta pakalpojuma izmantošanu. Lietotāju vidū būtiski pieauga mobilā interneta patēriņš, bet sarunu ilgums mobilajā tīklā saruka. Savukārt fiksētā tīkla balss pakalpojuma loma tirgū turpina samazināties. Pozitīvi, ka fiksētā interneta lietotājiem pakāpeniski tiek nodrošināts arvien lielāks pieslēguma ātrums. 🖱️

Būtiskas izmaiņas saistībā ar jaunajām Elektronisko sakaru likuma prasībām tika paredzētas ierobežotu radiofrekvenču joslu izmantošanā. Attiecīgi SPRK pilnveidoja radiofrekvenču lietošanas tiesību noteikumus, kā arī tiesību piešķiršanu izsoles kārtībā, augustā apstiprinot atbilstošus noteikumus. 🖱️ Ierobežotas radiofrekvenču joslas lietošanas tiesību noteikumi paredz, ka turpmāk SPRK piešķirs, anulēs, pagarinās, nodos vai iznomās radiofrekvenču lietošanas tiesības tikai ierobežotajām radiofrekvenču spektra joslām. Savukārt par pārējām radiofrekvenču joslām atbildīgā iestāde būs VAS "Elektroniskie sakari".

Saskaņā ar noteikumiem mobilo sakaru operatoriem turpmāk būs tiesības arī kopīgi izmantot ierobežotās joslas ar nosacījumu, ka tirgū netiek kropļoti konkurences apstākļi. Attiecīgi augustā tika saņemts pirmais iesniegums par kopīgu radiofrekvenču joslu izmantošanu. Tajā SIA "Bite Latvija" un SIA "UNISTARS" lūdza atļaut kopīgi izmantot katrai jau lietošanā esošās ierobežotās radiofrekvenču joslas – 1,8 GHz un 3,6 GHz. Gala lēmumu par atļaujas piešķiršanu SPRK pieņēma 2023.gada sākumā pēc izvērtējuma veikšanas, analizējot ieguvumus no kopīgās sadarbības, kā arī ietekmi uz konkurenci. 🖱️

Vēl viena no nozīmīgākajām izmaiņām bija saistīta ar Nacionālo numerācijas plānu, kas līdz šim bija VAS "Elektroniskie sakari" pārraudzībā. Turpmāk to uzraudzīs SPRK. Oktobrī stājās spēkā SPRK jaunā redakcijā izstrādātais plāns. Izmaiņas attiecas uz elektronisko sakaru komersantiem, kuri sniedz balss sakaru pakalpojumu. 🖱️

Viena no SPRK funkcijām ir veikt pakalpojumu kvalitātes uzraudzību interneta, balss sakaru, īsziņu un televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumam. Lai precīzāk un skaidrāk aprakstītu pakalpojumu kvalitātes mērījumu veikšanu, SPRK veica uzlabojumus metodikā, kas stājās spēkā oktobrī. Plānveida pakalpojumu kvalitātes mērījumus balss sakaru pakalpojumam SPRK nodrošina visa kalendārā gada garumā, bet ārkārtas mērījumi tiek veikti, saņemot lietotāja vai komersanta sūdzības.

Turpinot nodrošināt pasākumus numerācijas krāpniecības samazināšanai, SPRK septembrī apstiprināja un 1.oktobrī stājās spēkā noteikumi, kas paredz, kā turpmāk elektronisko sakaru operatoriem rīkoties, ja tie konstatē iespējamu numerācijas krāpniecības gadījumu. Noteikumos tika iekļautas vairākas numerācijas krāpniecības pazīmes, kas ļauj noteikt, vai konkrētus izsaukumus var uzskatīt par krāpnieciskiem. Vienlaikus tika izstrādāta arī viegli saprotama kārtība, kā komersantam jārikojas, ja notikusi krāpniecība, lai pēc iespējas samazinātu negatīvās sekas uz elektronisko sakaru tirgu kopumā. Kopumā pārskata gadā SPRK konstatēja 12 krāpniecības gadījumu.

Lai palīdzētu lietotājiem veikt pārdomātu izvēli, SPRK izstrādāja un novembra sākumā apstiprināja vadlīnijas elektronisko sakaru komersantiem ar prasībām par pakalpojumu līguma kopsavilkumā iekļaujamo informāciju. Komersantam katram tarifu plānam ir jā sagatavo līguma kopsavilkums, kam jābūt pieejamam galalietotājam pirms līguma noslēgšanas. Tajā iekļautā informācija ir vienota formāta, līdz ar to lietotājam tā ir viegli salīdzinājama ar citu komersantu piedāvāto pakalpojumu nosacījumiem, piemēram, par cenu, līguma termiņu, interneta ātrumu u.c.

Pārskata gadā SPRK turpināja uzraudzīt balss sakaru pakalpojuma kvalitāti. Ņemot vērā mobilo elektronisko sakaru tīklu tehnoloģisko attīstību, gada nogalē SPRK sāka veikt balss sakaru pakalpojuma kvalitātes mērījumus, izmantojot arī VoLTE tehnoloģiju, nodrošinot precīzāku balss sakaru pakalpojuma kvalitātes novērtēšanu. SPRK veiktajā pārskatā par 2022.gadu secināts, ka runas pārraides kvalitāte kopumā aizvien ir laba, vidējais savienošanas laiks kopumā ir nemainīgi ātrs, nesekmīgo savienojumu skaits fiksēts mazāks un ar VoLTE tīkla tehnoloģiju balss sakaru pakalpojumi mobilajā tīklā ir teicamā kvalitātē.

Kā īpaši nozīmīgs notikums arī jāmin, ka janvārī tika apstiprināti SPRK rīkotās izsoles rezultāti radiofrekvenču spektra joslu 1,5 GHz diapazonā. Radiofrekvenču spektra lietošanas tiesības ieguva trīs mobilo sakaru operatori, bet izsoles ieņēmumi 780 tūkst. eiro apmērā nonāca valsts budžetā. Šī ir viena no radiofrekvenču joslām, ko turpmāk varēs izmantot arī 5G pakalpojuma nodrošināšanai. Tā stiprina mobilo sakaru tīkla kapacitāti, tostarp nodrošinot augstu lejupielādes ātrumu un datu pārklājumu valstī, ņemot vērā šobrīd pieaugošo lejupielādes datu pārraidāmo apjomu. Kopš 2010.gada SPRK organizējusi 12 radiofrekvenču izsoles.

Arī **pasta nozarē** tika veiktas izmaiņas regulējumā. Aprīlī stājās spēkā SPRK izstrādātie noteikumi, kas apvieno iepriekš divus esošos normatīvos aktus. Izstrādātajos Vispārējās atļaujas un reģistrācijas noteikumos pasta nozarē pilnveidoti gan vispārējās atļaujas nosacījumi, gan pasta komersantu reģistrācijas kārtība. Pateicoties izmaiņām, tiks sekmēta lietotāju informētība par viņu tiesībām tirgū un lietotāju apkalpošanas kvalitāte. Izvēloties savām vajadzībām piemērotāko pasta pakalpojumu sniedzēju, lietotājiem turpmāk būs iespēja iepazīties ar plašāku informāciju. Piemēram, par pasta pakalpojumu kvalitātes prasībām, kas komersantam jāievēro, kompensāciju saņemšanas kārtību u.c. būtisku informāciju.

Apkopojot pasta komersantu SPRK iesniegtos datus par 2022.gadu, secināts, ka kopējais pasta paku sūtījumu skaits samazinājies par 1,3 milj. jeb 5,2%, bet vēstuļu sūtījumu skaits sarucis par 24%. Lietotāji joprojām priekšroku devuši sūtījumu nosūtīšanai un saņemšanai pakomātos vai pasta pakalpojumu sniegšanas vietās.

Jāatgādina, ka kvalitātes prasības SPRK nosaka tikai universālā pasta pakalpojuma (UPP) sniedzējam, kas šobrīd ir VAS "Latvijas Pasts". Savukārt pārējie SPRK reģistrētie pasta komersanti kvalitātes prasības nosaka paši. Tomēr visiem SPRK reģistrētajiem pasta komersantiem ir pienākums ievērot pasta nozares normatīvos aktus, ko attiecīgi SPRK savas kompetences ietvaros uzrauga.

Attiecīgi SPRK izstrādāja un aprīlī apstiprināja arī metodiku, pēc kuras UPP sniedzējs turpmāk aprēķinās UPP saistību izpildes tīrās izmaksas. Proti, ja UPP saistību izpilde par iepriekšējo gadu ir radījusi zaudējumus un UPP sniedzējs ir pakļauts netaisnīgam finansiālam apgrūtinājumam. Šī informācija SPRK nepieciešama, lai izvērtētu UPP sniedzēja aprēķinātās tīrās izmaksas. Jaunā metodika izstrādāta, jo grozīta tiesību norma, ar kuru Pasta likumā SPRK noteikts deleģējums noteikt tiro izmaksu aprēķināšanas un noteikšanas metodiku.

Gada nogalē SPRK apstiprināja izvērtētos VAS "Latvijas Pasts" iesniegtos UPP tarifus. Jaunie vēstuļu korespondences un pasta paku sūtījumu tarifi stājās spēkā 2023.gada 1.janvārī, savukārt abonēto preses izdevumu piegādes pakalpojumu tarifi – 2023.gada 1.martā.

Viens no SPRK uzdevumiem ir arī nodrošināt lietotāju interešu aizstāvību. Lietotāju sūdzības un jautājumi par elektronisko sakaru pakalpojumiem galvenokārt tika saņemti par rēķiniem, pakalpojumu kvalitāti un līgumiem. Savukārt pasta nozarē lietotāji vērsušies SPRK par nozaudētiem un bojātiem sūtījumiem, kā arī par pasta sūtījumu piegādēm.

Skatoties uz 2023.gadu, viens no lielākajiem izaicinājumiem būs uzraudzīt, lai pārskata gadā regulējumā ieviestās izmaiņas tiktu ievērotas. Plānots izstrādāt arī vadlīnijas par kopīgu ierobežotas radiofrekvenču joslas un aktīvās infrastruktūras kopīgu izmantošanu, bet saistībā ar numerācijas krāpniecību – priekšlikumus, lai minimizētu numerācijas krāpniecības gadījumus un iespējas. Turpināsies darbs pie tarifu salīdzināšanas rīka ieviešanas, kā arī interneta kvalitātes mērīšanas rīka iepirkuma organizēšanas u.c. nozīmīgas aktivitātes. Bet pasta nozarē SPRK turpinās uzraudzīt universālā pasta pakalpojuma sniedzēja valsts AS "Latvijas Pasts" universālā pasta pakalpojuma sniegšanu, kā arī vērtēs universālā pasta pakalpojuma nodrošināšanas aspektus.

ELEKTRONISKIE SAKARI 2022

KOMERSANTU REĢISTRS

220

Kopskaits (31.12.2022.)

11

Jauni

29

Izslēgti

TIESISKAIS REGULĒJUMS

21

Izdots ārējais
normatīvais
akts

9

Publiskās
konsultācijas

PROBLĒMSITUĀCIJU RISINĀŠANA

34

Sūdzības

-24%

125

Konsultācijas

+4%

27

Administratīvo
pārkāpumu
lietas

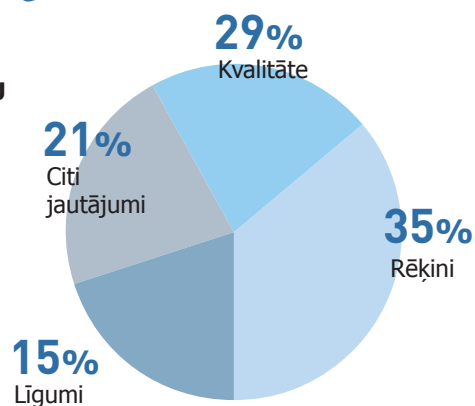

12

Komersantu
iesniegumi par
numerācijas
krāpniecību

-37%

SŪDZĪBU VEIDI

PAKALPOJUMU KVALITĀTES MĒRĪJUMI

BALSS PĀRRAIDES RUNAS KVALITĀTE (5 BALLU SKALĀ)

Fiksētā tīklā
>40 000

Mobilā tīklā
>75 000

3,39

BITE Latvija

3,18

LMT

3,36

TELE2

Izmantojot POLQA algoritmu bez VoLTE atbalsta.

4,30

BITE Latvija

4,35

LMT

-

TELE2

Izmantojot POLQA algoritmu ar VoLTE atbalstu.

4,02

TET

Izmantojot PESQ algoritmu.

4,38

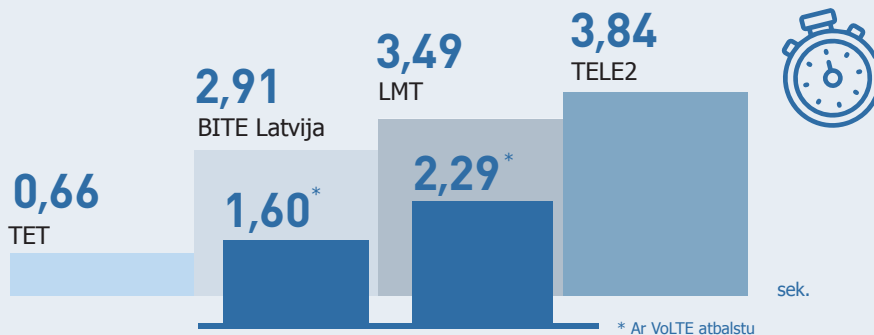
TET

Izmantojot POLQA algoritmu.

Norādes par salīdzinājumiem pret 2021.gadu

VIDĒJAIS ZVANA SAVIENOJUMA LAIKS FIKSĒTĀ UN MOBILOS TĪKLOS (SEKUNDĒS)

IEROBEŽOTO RESURSU PIEŠKIRŠANA

6

Komersantu skaits,
kam piešķirtas
frekvenču lietošanas
tiesības

1

Frekvenču izsole

Piešķirti numuri

10

tūkst.

Anulēti numuri

0

45,2

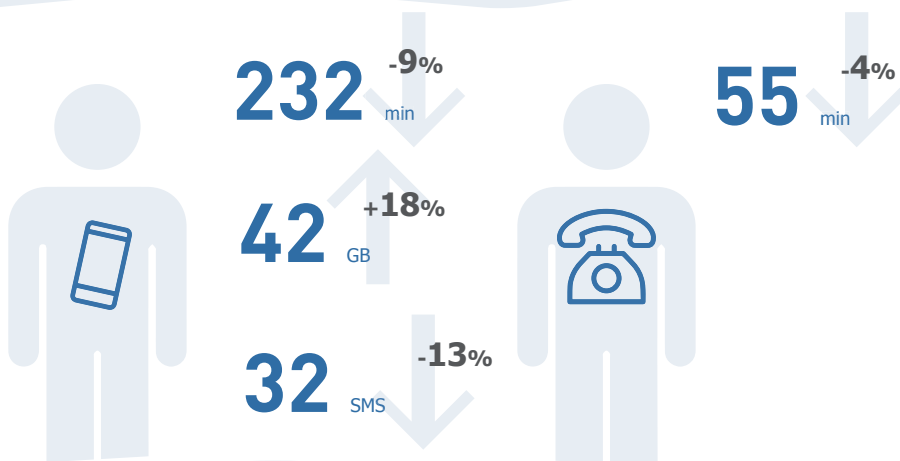
tūkst.

188

tūkst.

NOZARES RĀDĪTĀJI**

VIDĒJAIS VIENA LIETOTĀJA PATĒRINŠ MĒNESĪ

ELEKTRONISKO SAKARU KOMERSANTU IEŅĒMUMI PAR PAKALPOJUMIEM (BEZ PVN)

562

milj. EUR

Kopā

+5%

+9%

131

milj. EUR

Mobilais internets

+12%

166

milj. EUR

Mobilie balss
sakari

+6%

66

milj. EUR

Fiksētais internets

-12%

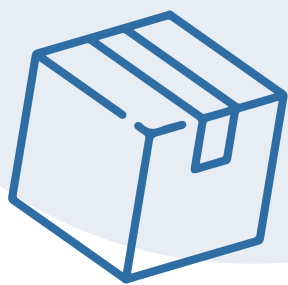
12

milj. EUR

Fiksētie balss
sakari

Norādes par salīdzinājumiem pret 2021.gadu

** Saskaņā ar elektronisko sakaru komersantu sniegto informāciju

PASTS 2022

KOMERSANTU REGISTRS

62

Kopskaits (31.12.2022.)

+ **5** Jauni

- **14** Izslēgti

TIESISKAIS REGULĒJUMS

7 Izdoti ārējie
normatīvie akti

5 Publiskās
konsultācijas

PROBLĒMSITUĀCIJU RISINĀŠANA

21 Administratīvo
pārkāpumu
lieta

14 Sūdzības

-30%

SŪDZĪBU VEIDI

28%
Nozaudēti un
bojāti sūtījumi

29%
Dažādi
iemesli

43%
Sūtījumu
piegāde

84

Konsultācijas

-62%

TARIFI

Apstiprināti jauni tarifi universālā pasta pakalpojumiem,
kurus nodrošina valsts AS "Latvijas Pasts"

Tarifi tiek piemēroti no 2023.gada

PASTA PAKALPOJUMU IZMANTOŠANAS TENDENCES*

SŪTĪJUMU SKAITS

Pārrobežu

-10%

10,9 milj.

Iekšzēmē

-1%

13,4 milj.

SŪTĪJUMU SKAITS

7,9 milj.

-36%

12,9 milj.

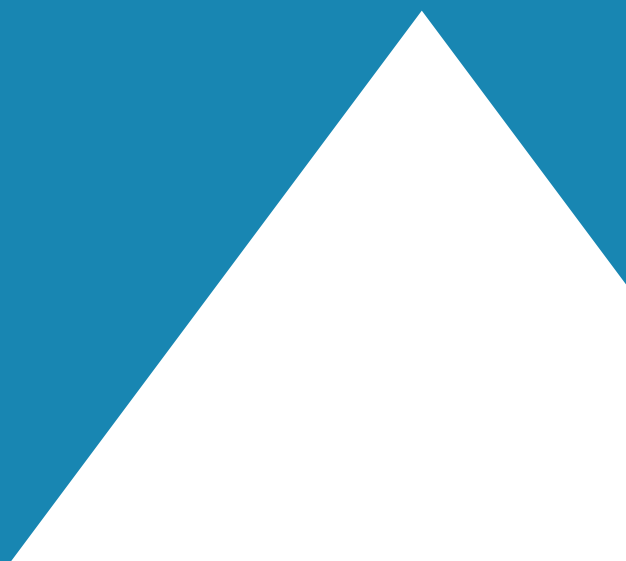
-15%

Norādes par salīdzinājumiem pret 2021.gadu

* Saskaņā ar pasta komersantu sniegto informāciju

ŪDENSSAIMNIECĪBAS, DEPOZĪTA SISTĒMAS UN ATKRITUMU NOZARES PĀRSKATS

Agnese Kozlovskā,
Ūdenssaimniecības, depozīta
sistēmas un atkritumu
departamenta direktore

Neskatoties uz izaicinājumu pilno gadu, Ūdenssaimniecības, depozīta sistēmas un atkritumu departaments turpināja nodrošināt, lai mainīgajos apstākļos aizstāvētu lietotāju intereses un veicinātu sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju attīstību. Departamenta eksperti konsultēja lietotājus un komersantus gan par izmaiņām, gan par tarifiem un to, kā pielāgoties mainīgajiem apstākļiem.

Ūdenssaimniecības nozari, līdzīgi kā citas nozares, 2022.gadā visbūtiskāk ietekmēja energoresursu izmaksu straujais pieaugums, kas izraisīja arī citu izmaksu kāpumu. Tā rezultātā būtiski pieauga vērtējamo ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu projektu skaits. Kopumā SPRK vērtēšanā atradās 54 ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu projekti. No tiem pārskata gadā tika apstiprināti 45, kas ir piecas reizes vairāk nekā gadu iepriekš, bet pārējo vērtēšana turpinājās vēl 2023.gadā. No pērn apstiprinātajiem tarifiem 33% gadījumu tika mainītas tikai energoresursu izmaksas.

Lai šajos mainīgajos apstākļos sabalansētu gan komersantu, gan arī lietotāju intereses, SPRK veica izmaiņas ūdenssaimniecības nozares regulējumā, kā rezultātā pērn novembrī

apstiprināja grozījumus Ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikā. Grozījumos ieviesta jauna pieeja – iespēja komersantiem pašiem noteikt tarifus, iesniedzot SPRK aprēķinus un pamatojumu, ja mainījusies maksa par elektroenerģiju vai tarifs (vai pašvaldības apstiprinātā maksa) par ūdenssaimniecības pakalpojumu iepirkšanu no citiem komersantiem. Šīs izmaiņas ļauj paātrināt tarifu spēkā stāšanos, tādējādi komersanti var operatīvi pielāgoties izmaksu kāpumam, savukārt lietotāji tiek pasargāti izmaksu samazināšanās gadījumā. Proti, grozījumi ietver arī pienākumu noteikt jaunu tarifu, ja maksu vai tarifu izmaiņas rada ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu samazinājumu vairāk par 10%.

Jaunie grozījumi ļauj komersantiem arī atgūt ekonomiski pamatotas iepriekšējā perioda neparedzētās izmaksas (sākot ar 2022.gada 1.janvāri), ja starp tarifu vērtēšanas periodiem maksājumi par energoresursiem ir bijuši lielāki, nekā tika plānots spēkā esošajā tarifā, kā arī liek kompensēt lietotājiem pārmaksāto, ja tie ir bijuši mazāki.

Nemot vērā ieviestos grozījumus Ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikā, SPRK papildus ikgadējai ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas izmaksu un apjoma uzraudzībai tagad arī regulāri uzrauga elektroenerģijas cenu izmaiņu ietekmi uz ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifiem, analizē neparedzēto izmaksu un ieņēmumu ietekmi un kontrolē, lai ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēji laicīgi aprēķinātu pašnoteiktos tarifus.

Turpinoties administratīvi teritoriālās reformas radītajām izmaiņām, vairāki regulējamie ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēji pārņēma ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu no pašvaldību iestādēm un no mazākiem, SPRK neregulējamiem komersantiem. Trīs gadījumos regulējamie komersanti pārskata periodā tika apvienoti.

Savukārt **atkritumu apsaimniekošanas nozarē**, kurā SPRK regulē tikai sadzīves atkritumu apglabāšanu atkritumu poligonos, SPRK aktīvi iesaistījās Atkritumu apsaimniekošanas likuma un citu normatīvo aktu grozījumu izstrādē un saskaņošanā, lai

tiktu sasniegti Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021.–2028.gadam noteiktie mērķi. Viens no galvenajiem nosacījumiem plānā – 2035.gadā atkritumu poligonos apglabāt ne vairāk kā 10% no kopējā radītā sadzīves atkritumu daudzuma. Grozījumi Atkritumu apsaimniekošanas likumā paredz SPRK pienākumu līdz 2024.gada vidum izstrādāt metodiku nešķirotu sadzīves atkritumu apstrādes tarifu aprēķināšanai.

Pārskata gadā spēkā stājās SPRK apstiprinātais tarifs SIA "Getliņi EKO". Šis ir pirmais regulējamais komersants valstī, kas ar Eiropas Savienības (ES) līdzfinansējumu nodrošinājis ES prasībām atbilstošas bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes iekārtas izbūvi. Projektus par līdzīgu iekārtu izbūvi pārskata gadā sākuši vēl pieci atkritumu poligonu apsaimniekotāji – SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrībā "PIEJŪRA""; SIA "LIEPĀJAS RAS"; SIA "ZAAO"; SIA "Jelgavas komunālie pakalpojumi" un SIA "Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppašvaldību organizācija". Projektu realizācijas dēļ sagaidāms liels regulētā pakalpojuma izmaksu pieaugums saistībā ar ieguldītajām investīcijām. Vienlaikus būtiski norādīt, ka, pateicoties īstenotajam projektam, tiks samazināts bioloģisko atkritumu daudzums, kas tiek apglabāts poligonos, kā arī bioloģiski noārdāmie atkritumi tiks pārstrādāti vai reģenerēti atbilstoši ES noteiktām prasībām, savācot atkritumu poligonu gāzi un iegūstot enerģiju.

Visiem desmit atkritumu apsaimniekošanas nozares regulējamiem komersantiem tarifi par sadzīves atkritumu apglabāšanu pieauga saistībā ar ikgadējo dabas resursu nodokļa likmes par atkritumu apglabāšanu pieaugumu no 65 EUR/t (2021.gadā) līdz 80 EUR/t (2022.gadā). Tarifu pieaugumu pārskata gadā veicināja arī elektroenerģijas, siltumenerģijas un degvielas izmaksu pieaugums. Pieauga arī personāla izmaksas, izmaksas saistībā ar stingrākām vides aizsardzības prasībām, kā arī veiktajiem ieguldījumiem atkritumu poligonu infrastruktūrā. Tā rezultātā SPRK augstākus tarifus apstiprināja trīs sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma sniedzējiem (SIA "ALAAS"; SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrībā "PIEJŪRA""; SIA "LIEPĀJAS RAS").

Līdz ar **dzērienu iepakojuma depozīta sistēmas** darbības sākšanu Latvijā pārskata gada 1.februārī depozīta iepakojuma apsaimniekošanas nozarē tika sākota jauna SPRK regulētā pakalpojuma sniegšana, ko nodrošina SIA Depozīta Iepakojuma Operators (DIO). Depozīta sistēmas nodrošināšanas pakalpojumu DIO sniedz depozīta iepakotājiem un iepakojuma importētājiem, kas tirgū laiž dzērienus noteikta veida vienreiz un atkārtoti lietojama stikla, plastmasas un metāla iepakojumā. Iepakotāji par katru tirgū laistu iepakojuma vienību maksā depozīta sistēmas dalības maksu.

Sākot sniegt pakalpojumu, DIO iepakotājiem katrai no iepakojuma grupām piemēroja DS dalības maksas aplēsi. To pēc SPRK izstrādātas metodikas komersants aprēķināja, piedaloties Valsts vides dienesta izsludinātajā konkursā uz depozīta sistēmas operatora vietu. Savukārt decembrī DIO iesniedza SPRK izvērtēšanai pirmo depozīta sistēmas dalības maksas projektu. SPRK vērtēšanas procesu pabeidza 2023.gada februārī, un attiecīgi jaunā dalības maksa stājās spēkā 2023.gada 1.aprīlī. Turpmāk paredzams, ka DIO depozīta sistēmas dalības maksu varētu pārskatīt un SPRK vērtēšanai iesniegt katru gadu.

Pārskata gada laikā SPRK arī aktīvi piedalījās nozares ministrijas virzīto depozīta sistēmas darbības noteikumu grozījumu izstrādē.

ŪDENS- SAIMNIECĪBA 2022

KOMERSANTU REGISTRS

60

Kopskaits (31.12.2022.)

Jauni

Izslēgti

TIESISKAIS REGULĒJUMS

4

Izdoti ārējie
normatīvie
akti

5

Publiskās
konsultācijas

PROBLĒMSITUĀCIJU RISINĀŠANA

30

Iesniegumi/
jautājumi

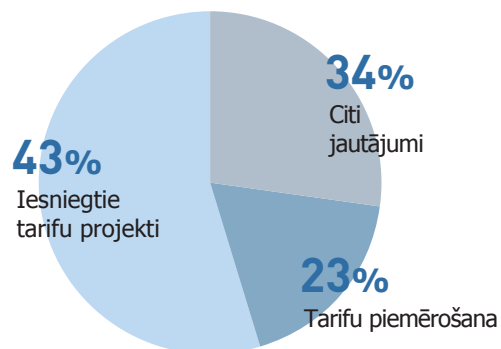

40

Konsultācijas

+5 %

IESNIEGUMU/ JAUTĀJUMU VEIDI

TARIFI (BEZ PVN)

AUGSTĀKAIS VALSTĪ

4,10*

EUR/m³

Plaviņu pilsētā, Aiviekstes,
Klintaines un Vietlāvas
pagastā

ZEMĀKAIS VALSTĪ

1,41*

EUR/m³

Olainē

2,73*

EUR/m³

Vidējais
ūdenssaimniecības tarifs

+17 %

Apstiprināti komersantu
tarifi, kuros mainītas tikai
energoresursu izmaksas

15

Apstiprināti komersantu
tarifi ar pilnu izmaksu
izvērtēšanu

30

*Ietverot gan ūdensapgādes,
gan kanalizācijas pakalpojumu
tarifu. Dati uz 31.12.2022.

NOZARES RĀDĪTĀJI**

115 058

Ūdensapgādes pieslēgumu
skaits

+1 %

6 194

km

Ūdensapgādes inženiertīklu
garums

- 5 km

97 643

Kanalizācijas pieslēgumu
skaits

+3 %

5 892

km

Kanalizācijas inženiertīklu
garums

+17 km

** Saskaņā ar ūdenssaimniecības komersantu sniegto informāciju par 2021.gadu. Informācija par 2022.gadu tiks apkopota no atskaitēm, kas komersantiem jāiesniedz SPRK līdz 2023.gada trešajam ceturksnim

SADZĪVES ATKRITUMU APGLABĀŠANA 2022

KOMERSANTU REGISTRS

10

Kopskaits (31.12.2022.)

PROBLĒMSITUĀCIJU RISINĀŠANA

12

Konsultācijas

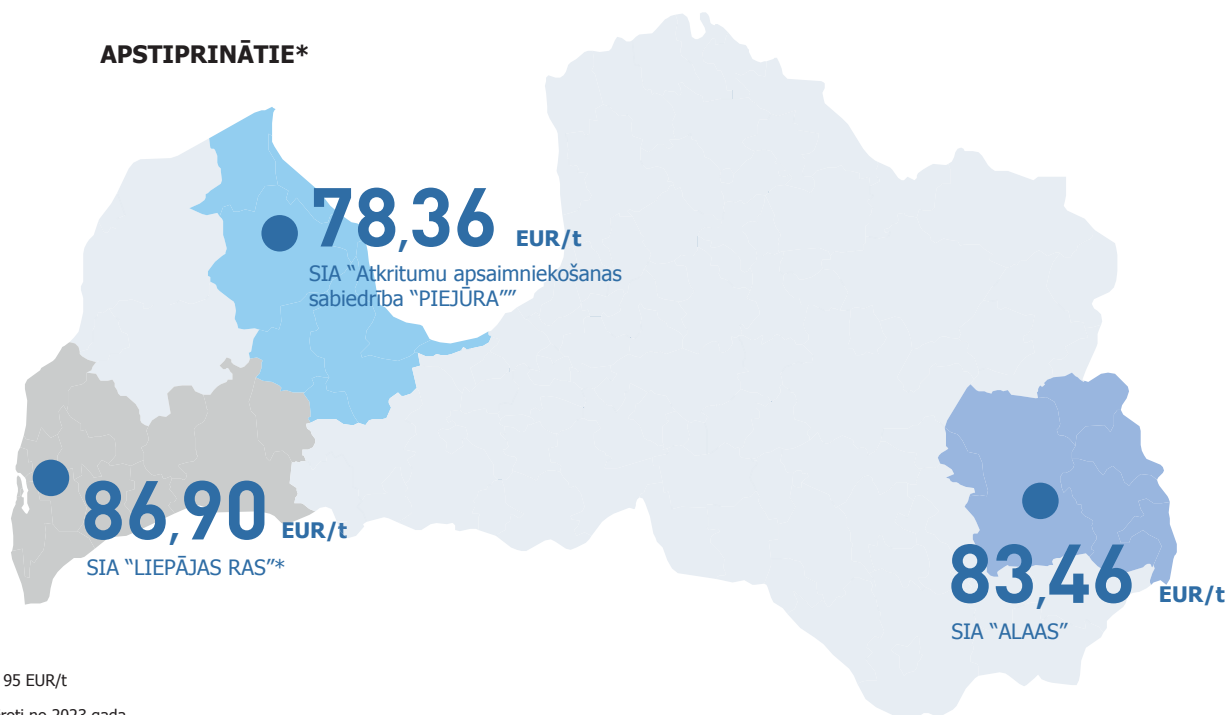

5

Iesniegumi

TARIFI (AR DRN, BEZ PVN)

APSTIPRINĀTIE*

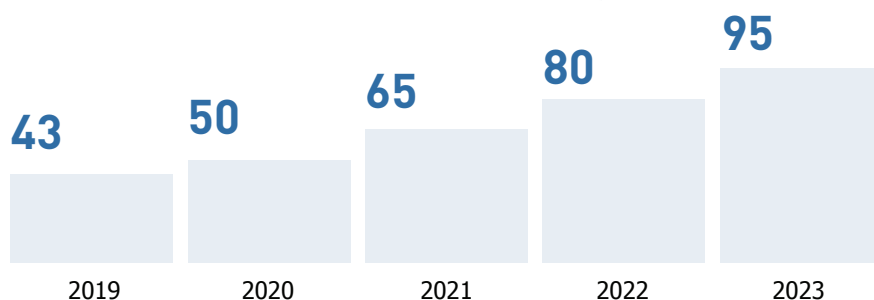

* Pie DRN likmes 95 EUR/t

! Tarifi tiek piemēroti no 2023.gada

VALSTS PIEMĒROTĀS DRN LIKMES 2019.–2023.GADAM (EUR/ t)

Sadzīves atkritumu apglabāšanas tarifus apstiprina pie atšķirīgām DRN (dabas resursa nodokļa) likmēm par atkritumu apglabāšanu

NOZARES RĀDĪTĀJI**

496

tūkst. t

Pieņemtais sadzīves atkritumu daudzums poligonos

- 4 %

152

tūkst. t

Apglabātais sadzīves atkritumu daudzums poligonos

** Saskaņā ar komersantu sniegto informāciju par 2021.gadu. Informācija par 2022.gadu tiks apkopota no atskaitēm, kas komersantiem jāiesniedz SPRK laika periodā no 2023.gada 14.jūnija līdz 14.augustam

DEPOZĪTA SISTĒMA 2022

KOMERSANTU REĢISTRS

1

Kopskaits (31.12.2022.)

TIESISKAIS REGULĒJUMS

2

Izdoti ārējie
normatīvie
akti

2

Publiskās
konsultācijas

PROBLĒMSITUĀCIJU RISINĀŠANA

8

Konsultācijas

6

Iesniegumi

DALĪBAS MAKSA* (EUR)

0,0009

PET (caursp.)

0,0037

PET (krāsains)

0

Metāls (Al)

0,0093

Metāls (Fe)

0,0180

Stikls (vienreizliet.)

0,0256

Stikls (univ.diz.)

0,0126

Stikls (ind.dizains)

* Depozīta sistēmas operatora (DSO) piemērotā depozīta sistēmas dalības maksa no 2022.gada 1.februāra, aprēķināta pretendējot konkursā uz DSO vietu

NOZARES RĀDĪTĀJI**

367

MILJ. VIEN.

Tirgū laistā dzērienu depozīta
iepakojuma daudzums

229

MILJ. VIEN.

Atpakaļ savāktā dzērienu depozīta
iepakojuma daudzums

62,3%

Kopējais depozīta
atgriešanas īpatsvars

** Saskaņā ar komersanta maksas projekta izvērtēšanas laikā sniegto informāciju par 2022.gada faktiskajiem rezultātiem (neauditēti dati)

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Lija Makare,
starptautisko attiecību vadītāja

Bez starptautiskās sadarbības nav iedomājama efektīva regulatīvā vide un efektīva lēmumu pieņemšana. SPRK 2022.gadā aktīvi piedalījās 22 starptautisko organizāciju un reģionālo grupu vairāk nekā 260 darba sanāksmēs, plenārsēdēs, forumos, reģionālās un augsta līmeņa sanāksmēs gan attālināti, gan klātienē. SPRK ieguldījums ir novērtēts – SPRK priekšsēdētāja Alda Ozola oktobrī ievēlēta par vienu no Eiropas Enerģētikas regulatoru padomes (CEER) viceprezidentiem uz turpmākajiem divarpus gadiem. SPRK pārstāvji ir arī atkārtoti ievēlēti, lai turpinātu pildīt trīs nozīmīgus amatus – CEER Darbības programmas izstrādes komitejas vadītāja, Enerģētikas regulatoru reģionālās asociācijas (ERRA) Dabāsgāzes tirgus un ekonomiskās regulēšanas komitejas vadītāja vietnieka, kā arī Finanšu komitejas locekļa pienākumus.

ELEKTRONISKIE SAKARI

SPRK aktīvi iesaistījās Eiropas Elektronisko komunikāciju regulatoru iestādes (BEREC) 14 darba grupās, turpinot darbu atbilstoši Eiropas Elektronisko sakaru kodeksā noteiktajam praktiski visās elektronisko sakaru nozares regulēšanas jomās. Jāuzsver arī BEREC dalība svarīgajā Eiropas līmeņa diskusijā par iespējamo interneta maksas piemērošanu satura piegādātājiem, kas ir starptautiski risināms jautājums, kur BEREC strādā pie vienota redzējuma. SPRK sniedz un aktualizē informāciju arī BEREC izstrādātajai vienotajai Eiropas Savienības papildu maksas numerācijas diapazonu datu bāzei.

Nozares tehnisko jautājumu analīzē un risināšanā SPRK deva savu ieguldījumu Eiropas Elektronisko sakaru komitejas (ECC) darbā tādos jautājumos kā numerācija mākoņpakalpojumiem, numerācijas krāpniecība, interneta piekļuves pakalpojumu sniedzēja maiņas nosacījumi, papildu kabeļu kanalizācijas tilpuma aprēķins, balsojot arī par turpmāk virzāmiem priekšlikumiem. Cits svarīgs SPRK darbības virziens bija saistīts ar starptautisko pieredzi interneta kvalitātes mērījumu nodrošināšanā, tai skaitā kādi ir mērāmie parametri, lai sekmīgi turpinātu darbu pie interneta kvalitātes mērījumu atsākšanas.

Ikgadējā Igaunijas, Latvijas un Lietuvas regulatoru elektronisko sakaru un pasta ekspertu reģionālajā sanāsmē BaltReg risinājās vērtīgas diskusijas par elektronisko sakaru tirgus attīstības tendencēm un regulatoru gatavību nākotnes uzdevumiem, Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa īstenošanas praksi un 5G aktualitātēm.

Ar Austrumu partnerības elektronisko sakaru organizācijas (EaPeReg) starpniecību SPRK atbalsta arī EU4Digital aktivitātes. Īstenojot BEREC–EaPeReg Sadarbības memorandu, SPRK piedalījās EaPeReg rīkoto pasākumu diskusijās, kā arī BEREC–EaPeReg samitā Rīgā pērn novembrī. Savukārt SPRK un Ēģiptes komunikāciju regulatora sadarbības memoranda kontekstā notika pieredzes apmaiņa par pakalpojumu kvalitāti. Ēģiptes regulatoru īpaši interesēja, kā SPRK organizē kvalitātes mērījumus, kādi ir balss telefonijas pakalpojuma kvalitātes parametri un citas pakalpojumu kvalitātes prasības.

PASTS

Joprojām turpinājās Eiropas Pasta regulatoru grupas (ERGP) diskusijas ar Eiropas Komisiju (EK) par nepieciešamību pārskatīt spēkā esošo Pasta direktīvu, kurā labojumi pēdējo reizi veikti 2008.gadā. Diskusiju rezultātā EK ir piekritusi veidot darba grupas direktīvas pārstrādāšanai, lai sekmētu nozares digitalizāciju un atspoguļotu faktiskās izmaiņas pasta nozarē.

Būtisku darbu SPRK ik gadu iegulda, sniedzot datus par nozari EK. Regulatoru sagatavotā informācija kalpo par pamatu EK veiktajai pasta nozares rādītāju aktualizēšanai. Šie dati attiecas uz sūtījumu apjomiem un kategorijām, regulējamo uzņēmumu apgrozījumu, iesaistīto darbaspēku, pakomātu skaitu, konkurences un izaugsmes rādītājiem un citiem datiem.

ENERĢĒTIKA

SPRK piedalījās Energoregulatoru sadarbības aģentūras (ACER) 25 darba grupu un CEER 23 darba grupu darbā, kā arī EK Elektriības un Gāzes starpreģionālo grupu, Reģionālā gāzes tirgus darba grupas un ERRA darbā. Regulatoru darbu 2022.gadā pamatā caurvija divas jomas. Pirmā joma bija regulatoru iesaiste diskusijās un darbā pie kopīgiem ACER–CEER grozījumu priekšlikumiem attiecībā uz EK tiesību aktu priekšlikumiem gan elektroenerģijas, gan gāzes tirgum. Savukārt otra joma saistīta ar regulāru SPRK dalību dažāda formāta pasākumos un diskusijās par enerģētikas krīzes ietekmi un regulatoru uzdevumiem šajos apstākļos, tostarp SPRK kā vienai no desmit regulatoriem daloties ar savu pieredzi ERRA augsta līmeņa sanāsmē.

SPRK organizētajos Baltijas Elektroenerģijas un Gāzes tirgus forumos Latvijā trīs Baltijas valstu, Somijas, Polijas, Zviedrijas regulatori un tirgus dalībnieki diskutēja par dažādām elektroenerģijas un dabasgāzes tirgus aktualitātēm. Starp tām bija arī jautājumi par Baltijas balansēšanas tirgus darbību pēc tā sinhronizācijas ar kontinentālo Eiropu, par reģionā pieejamām ģenerācijas jaudām, mikroģenerāciju no atjaunojamajiem energoresursiem un tās pieslēgumu tīklam, aktualitātēm LNG jomā un izmaiņām gāzes infrastruktūrā, ko radīs ūdeņraža izmantošana, kā arī uzklauti elektroenerģijas un gāzes piegādātāju viedokļi.

Savukārt šo forumu laikā notikušajā regulatoru sanāsmē par siltumapgādes nozari galvenā bija pieredzes apmaiņa par regulēšanas instrumentiem, lai mazinātu enerģētikas krīzes ietekmi.

Noteikti jāuzsver arī ACER direktora pirmā vizīte trīs Baltijas valstīs. Tās īpašais fokuss Latvijā bija uz reģionālo dabasgāzes tirgu, ņemot vērā FinEstLat sasniegto, Inčukalna pazemes gāzes krātuves nozīmi reģionā un Eiropas dabasgāzes krātuvju lomas pieaugumu jaunajā dabasgāzes tirgus kontekstā.

SPRK vienmēr bijusi cieša un daudzveidīga divpusējā sadarbība ar citu valstu regulatoriem. Piemēram, pērn SPRK organizēja tikšanos ar Ukrainas enerģētikas regulatoru, pārrunājot plašu jautājumu loku. Savukārt pēc ASV nacionālo regulatoru asociācijas (NARUC) uzaicinājuma SPRK iesaistījās Kirgizstānas siltumapgādes metodikas izvērtēšanā.

ŪDENSSAIMNIECĪBA UN ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA

Arī Eiropas Ūdenssaimniecības nozares regulatoru asociācijā (WAREG) pastiprināta uzmanība bija pievērsta tam, kā enerģētikas krīze ir ietekmējusi ūdenssaimniecības nozari, pakalpojumu tarifus. Dalībvalstis, tai skaitā SPRK, dalījās pieredzē un praksē, kādi regulēšanas instrumenti piemēroti, lai pārvarētu krīzi. Informācija un prakses tika apkopotas vienotā pētījumā.

WAREG paspārnē izveidotajā Eiropas valstu sadzīves atkritumu regulatoru kontakttīklā (Waste-REG) SPRK sniedza priekšlikumus par regulatoru sadarbības virzieniem ar EK atkritumu apsaimniekošanas nozarē. Jāmin arī SPRK līdzdalība pētījumā, kas guva atzinību starptautiskā konferencē par sadzīves atkritumu ilgtspējīgu apsaimniekošanu.

STARPTAUTISKĀS SADARBĪBAS IETEKME UZ SPRK TURPMĀKO ATTĪSTĪBU

Regulatīvajā vidē notiek straujas izmaiņas, un regulatoriem ir jāatrod labākie un efektīvākie instrumenti, lai šīm izmaiņām sekotu un tās veicinātu. Būtiski, ka OECD 2023.gadā sāks jau trešo SPRK attīstības un progresu vērtējumu, lai SPRK pēc tam OECD pieredzi un rekomendācijas īstenotu turpmākajā darbā. SPRK arī sadarbosies ar citu valstu regulatoriem, lai pētītu, kādi ir iespējamie ieguvumi, atsevišķu uzdevumu risināšanā izmantojot tā saucamās regulatīvās smilšukastes.

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Ieva Lazdiņa,
sabiedrisko attiecību
vadītāja

Pārskata perioda sākumā tika apstiprināta SPRK komunikācijas stratēģija 2022.–2026.gadam. Komunikācijā SPRK mērķtiecīgi virzās uz to, lai sabiedrība būtu ziņošāka par tās darbību un to, kā SPRK var būt noderīga lietotājiem. Tādēļ SPRK komunikācija ir vērsta uz to, lai turpinātu skaidrot sarežģītos procesus regulējamās nozarēs sabiedrībai viegli uztveramā veidā un sniegt padomus lietotājiem. Tas jo īpaši būtiski ir laikā, kad regulējamās nozarēs norisinās dinamiskas pārmaiņas un pielāgošanās jaunajiem apstākļiem nepieciešama abās pusēs – gan lietotāju, gan arī komersantu.

Kopumā SPRK publicēja apmēram 250 informatīvo paziņojumu plašsaziņas līdzekļiem. Savukārt uz vairāk nekā 250 pieprasījumiem no plašsaziņas līdzekļiem, tostarp ārvalstu, sniegtas atbildes un intervijas, kā arī gatavoti komentāri. Vēršoties SPRK, pastiprināta uzmanība tika izrādīta enerģētikas nozares jautājumiem – siltumenerģijai, elektroenerģijai un dabasgāzei. Izmantojot tēmu aktualitātes brīdi sabiedrībā un plašsaziņas līdzekļos, lai izglītotu par enerģētikas nozarē notiekošo, SPRK

sagatavoja vairākus informatīvos materiālus, tostarp ar praktiskiem padomiem un ieteikumiem lietotājiem.

Piemēram, elektroenerģijas nozarē, iesaistot Patērētāju tiesību aizsardzības centru (PTAC), sniegti noderīgi padomi, kā izvēlēties saviem patēriņa paradumiem atbilstošāko elektroenerģijas tirdzniecības piedāvājumu. Atspēkojot dažādus sabiedrībā izskanējušus mītus par elektroenerģijas biržas nepieciešamību, sagatavots informatīvs materiāls par elektroenerģijas biržas darbību. Papildinot ceturkšņa SPRK interaktīvos enerģētikas nozares rādītājus, turpināts sniegt izvērstus komentārus par elektroenerģijas tirgus norisēm. SPRK aktīvi skaidroja arī norises dabasgāzes tirgū, tostarp par cenu izmaiņu ietekmi uz Latvijas dabasgāzes lietotājiem, kā arī vērta uzmanību, kādēļ ir svarīgi savlaicīgi nodot elektroenerģijas un dabasgāzes skaitītāju rādījumus.

Vislielākā sabiedrības un mediju interese bija par siltumenerģijas tarifu kāpumu, ņemot vērā dinamiskās energoresursu cenu izmaiņas. SPRK izvērtēto un apstiprināto tarifu skaits pārskata gadā palielinājās vairāk nekā trīs reizes, salīdzinot ar iepriekšējo periodu. Iknedēļas ziņās par tarifu izmaiņām SPRK papildus informēja lietotājus par valsts atbalsta kompensācijas mehānismiem siltumenerģijas tarifu samazināšanai. Sabiedrības izpratnes veicināšanai apstiprinātie tarifi publikācijās un vizuālajos materiālos tika norādīti ne tikai pilnā apmērā, bet arī ņemot vērā valsts atbalstu. Tika sniegti arī padomi, kā efektīvāk izmantot siltumenerģiju, kā arī skaidrots, kā norisinās siltumenerģijas komersantu iesniegto tarifu vērtēšana, līdz tarifi tiek apstiprināti.

Arī citās regulējamās nozarēs turpināts skaidrot gan nozares datus, gan arī sniegt noderīgus padomus lietotājiem. Piemēram, pasta nozarē par pasta sūtījumiem svētku laikā un padomi, lai izvairītos no dažādiem nepatīkamiem pārsteigumiem to sūtīšanā/saņemšanā. Savukārt telekomunikāciju nozarē skaidrots par lietotāju paradumiem – interneta patēriņu mēnesī, norunāto minūšu ilgumu gan mobilā, gan fiksētā tīklā u.c. rādītājiem, interneta lietošanas paradumiem Baltijā un Ziemeļvalstīs, kā arī balss pakalpojuma kvalitāti Latvijā.

SPRK eksperti uzstājās ne vien televīzijā un radio, bet arī piedalījās nozaru pasākumos Latvijā un ārvalstīs. Piemēram, AS "Sadales tīkls" maijā rīkotajā energoapgādes inovāciju forumā "AC/DC Tech 2022" SPRK skaidroja, kā veidojas maksa par elektroenerģiju un kas to ietek

mē. Savukārt padomes locekle Rota Šņuka piedalījās paneldiskusijā par enerģētiskās neatkarības nodrošināšanu Latvijā, digitalizācijas un datu nozīmi nākotnes energoapgādē, kā arī regulējuma jautājumiem. Bet novembrī izpilddirektors Jānis Miķelsons piedalījās Latvijas Bankas rīkotajā diskusijā “Inflācija: toreiz un tagad”, analizējot, kādas un cik noturīgas ir cenu tendences globālajos energoresursu tirgos Eiropā un Baltijas reģionā un to, cik cieša ir saistība starp globālo energoresursu cenām un mājāsaimniecību izmaksām.

Pavasara izskaņā SPRK organizēja vairākus enerģētikas nozarei veltītus pasākumus, pulcējot gan siltumapgādes komersantus, gan dabasgāzes un elektroenerģijas tirgotājus. SPRK semināru ciklā “Malks enerģijas skaidram prātam” informēja par situāciju enerģētikas nozarē, grozījumiem siltumenerģijas tarifu aprēķināšanas metodikā, gaidāmajiem tirgus izaicinājumiem. Dalībnieku vidū bija sistēmu operatori Ekonomikas ministrijas un PTAC pārstāvji.

Augustā, tradicionāli atzīmējot SPRK Neatkarības dienu, notika jubilejas konference, šoreiz to veltot jautājumiem par regulējušās vides izaicinājumiem. Aicināto runātāju vidū bija viesi no Itālijas regulatora, Finanšu un kapitāla tirgus komisijas, VAS “Valsts nekustamie īpašumi”, Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā, AS “SEB banka”, AS “Sadales tīkls”, AS “Conexus Baltic Grid”, Latvijas Universitātes un Latvijas Alus darītāju savienības.

Savukārt novembra izskaņā Latvijā norisinājās 15. Baltijas dabasgāzes tirgus un 32. Baltijas elektrības tirgus forums. Baltijas valstu, Somijas, Polijas, Zviedrijas regulatori un tirgus dalībnieki diskutēja par dažādām elektroenerģijas un dabasgāzes tirgus aktualitātēm.

Turpinot ierasto praksi, četras reizes notika Konsultatīvās padomes sēdes, 12 pārstāvjiem no dažādām organizācijām, ministrijām un nozaru asociācijām stāstot un diskutējot par SPRK paveikto.

Jau trešo reizi regulators piedalījās Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta Ilgtspējas indeksā. Ik gadu pakāpjoties augstākā kategorijā, jūnijā SPRK ieguva Zelta kategoriju par sniegumu 2021.gadā. SPRK kļuva arī par pirmo valsts pārvaldes iestādi, kura parakstījusi Ilgtspējas kodeksu. Tā mērķis ir sekmēt patiesas informācijas sniegšanu, lai aizsargātu patērētāju intereses un godīgu konkurenci, kā arī sekmētu uzņēmējdarbības negatīvās ietekmes samazināšanu vides, sociālajos un pārvaldības aspektos. Jūnijā regulators pievienojās Sabiedrības integrācijas fonda programmai “Ģimenei draudzīga darbavieta”. Savukārt septembrī SPRK parakstīja Ekonomikas ministrijas, valsts pārvaldes iestāžu, nozaru asociāciju, valsts uzņēmumu un kapitālsabiedrību Sadarbības memorandu par kopīgu sadarbību enerģētikas, būvniecības un mājokļu pieejamības, ilgtspējas attīstības un energoefektivitātes mērķu sasniegšanai, lai sekmētu Latvijas ekonomikas izaugsmi un iedzīvotāju labklājību.

SPRK departamentu eksperti līdzās ikdienas darbiem turpina veidot arī dažādus interaktīvus un skaidrojošus vizuālos materiālus un pārskatus (nozares datiem, pakalpojumu kvalitāti, lietotāju sūdzībām u.c.), tostarp tiek uzturētas un regulāri atjaunotas vairākas interaktīvas kartes. Piemēram, siltumenerģijas tarifu karte, iesniegto ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu karte un ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu karte, sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu karte. Ikvienam interesentam ir arī iespēja sazināties ar SPRK ekspertiem, izmantojot zvanu centru.

Jo plašākas zināšanas par regulējamiem pakalpojumiem un SPRK noderīgumu lietotājam būs, jo pārdomātākas un sev kā mājāsaimniecībai atbilstošākas izvēles tiks izdarītas!

FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS

SPRK savu 2022.gada darbību realizēja atsevišķā budžeta programmā, kas apstiprināta likumā "Par valsts budžetu 2022.gadam". SPRK darbība tiek finansēta no nodevas par sabiedrisko pakalpojumu regulēšanu, kuru maksā regulējamie komersanti. Pārskata gadā valsts nodevas apmērs regulējamās nozarēs bija 0,2% no komersanta sniegtā attiecīgā sabiedriskā pakalpojuma neto apgrozījuma 2020.gadā. Komersanti, kuri 2022.gadā sāka sniegt sabiedriskos pakalpojumus, aprēķināja valsts nodevu no komersanta plānotā attiecīgā sabiedriskā pakalpojuma veida neto apgrozījuma pirmajā darbības gadā.

SPRK darbības nodrošināšanai 2022.gadā plānoti izdevumi 5 714 691 eiro. Faktiski apgūti 5 322 795 eiro, kas ir 93,1% no pārskata gadā plānotā.

Saskaņā ar likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 31.panta septīto daļu faktiskais finansēšanas līdzekļu atlikums, kas attiecīgajā kalendāra gadā pārsniedz SPRK darbības nodrošināšanai nepieciešamās izmaksas, tiek ieskaitīts SPRK kontā Valsts kasē valsts nodevas uzkrājumos un ir izmantojams SPRK darbības nodrošināšanai nākamajos periodos saskaņā ar likumā par valsts budžetu apstiprināto SPRK budžetu. Finanšu līdzekļu atlikums uz 2022.gada 31.decembri ir 1 095 346 eiro.

Ieņēmumi un izdevumi Eiropas Savienības (ES) finansēto institūciju stiprināšanas programmu mērķsadarbības projekta Nr.IL 13 ENPI-TE 01 16 (IL/13) "Izraēlas regulēšanas kapacitātes stiprināšana telekomunikāciju nozarē, ar uzsvaru uz pakalpojumu nodrošināšanu izmantojot citu operatoru tīklus" ietvaros pārskata periodā plānoti 22 726 eiro apmērā. Faktiski izlietoti 17 798 eiro jeb 78,3% no pārskata perioda plānotajiem finanšu līdzekļiem. Finanšu līdzekļu atlikums uz 2022.gada 31.decembri ir 4 927 eiro.

Ieņēmumi un izdevumi ES finansēto institūciju stiprināšanas programmu mērķsadarbības projekta Nr. UA 18 ENI TE 01 19 "Ukrainas valsts regulatīvās iestādes regulēšanas kapacitātes stiprināšana telekomunikāciju nozarē, ar uzsvaru uz piekļuvi tirgum un pakalpojumu kvalitātes uzraudzības sistēmu" ietvaros 2022.gadā plānoti 64 890 eiro apmērā. Faktiski pārskata periodā izlietoti 40 612 eiro jeb 62,6% no 2022.gadam plānotajiem finanšu līdzekļiem. Atgriezti neizlietotie finanšu līdzekļi 1 702 eiro apmērā. Finanšu līdzekļu atlikums uz 2022.gada 31.decembri ir 22 576 eiro.

SPRK 2022.gada finanšu pārskats sagatavots atbilstoši Ministru kabineta 2018.gada 19.jūnija noteikumiem Nr.344 "Gada pārskata sagatavošanas kārtība". 2022.gada pārskats iesniegts Valsts kasē 2023.gada 3.martā. SIA "D.Daņēvičas revidentu birojs" (zvērinātu revidentu komercsabiedrības licence Nr.33) par SPRK 2022.gada finanšu pārskatu sniedza atzinumu bez iebildumiem.

2022.gadā SPRK kopumā ir noslēgusi 65 saimnieciskās darbības līgumus, tai skaitā saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu organizējusi deviņus publiskos iepirkumus.

Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)*	Pārskata gadā (EUR)	
		Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde*
Ieņēmumi	5 760 057	5 429 272	5 049 926
Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	5 592 923	5 548 155	5 032 011
Pārējie iepriekš neklasificētie īpašiem mērķiem noteiktie ieņēmumi (ES Projekts Nr. IL 13 ENPI-TE 01 16 (IL/13) Izraēla)	3 877	19 617	19 617
Pārējie iepriekš neklasificētie īpašiem mērķiem noteiktie ieņēmumi (ES Projekts Nr. UA 18 ENI TE 01 19 Ukraina)	163 257	0	(1 702)
Izdevumi	5 284 987	5 714 691	5 322 795
Uzturēšanas izdevumi	5 041 759	5 471 825	5 140 721
Starptautiskā sadarbība	35 202	50 000	31 525
Pārējie iepriekš neklasificētie īpašiem mērķiem noteiktie izdevumi (ES Projekts Nr. IL 13 ENPI-TE 01 16 (IL/13) Izraēla)	767	22 726	17 798
Pārējie iepriekš neklasificētie īpašiem mērķiem noteiktie izdevumi (ES Projekts Nr. UA 18 ENI TE 01 19 Ukraina)	98 367	64 890	40 612
Kapitālie izdevumi	108 892	105 250	92 139

* Pēc naudas plūsmas principa

REVIDENTU ZIŅOJUMS

13%+46=456.
3458023365#76,
59675%3456-735
2457-8783+89447
356792\$567-03=7
57982546%45776
52388-62457+6
235-657+672^n

SIA D. DANĒVIČAS REVIDENTU BIROJS

Juridiskā adrese: Tērbatas iela 8B-75.
Rīga, LV-1050, Latvija
Reģ. Nr. LV40003470111
Mob. tālr.: 29231299
E-pasts: dagnija@danevicasbirojs.lv
www.danevicasbirojs.lv

NEATKARĪGU REVIDENTU ZIŅOJUMS PAR SAĪSINĀTO FINANŠU PĀRSKATU

Latvijas Republikas Saeimai

Mēs esam veikuši Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija 2022. gada finanšu pārskata, uz kuru pamatojoties ir sagatavots saīsinātais Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022. gada finanšu pārskats, revīziju saskaņā ar Starptautiskajiem revīzijas standartiem. Mūsu 2023. gada 28. aprīļa revidentu ziņojumā mēs sniedzām atzinumu bez iebildēm par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022. gada finanšu pārskatu, uz kuru pamatojoties ir sagatavots saīsinātais Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022. gada finanšu pārskats.

Pievienotajā saīsinātajā finanšu pārskatā nav iekļauta visa saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 19. jūnija noteikumiem Nr. 344 "Gada pārskatu sagatavošanas kārtība" atklājamā informācija. Tāpēc saīsinātais finanšu pārskats neaizvieto pilno Sabiedriskās pakalpojumu regulēšanas komisijas finanšu pārskatu, kas sagatavots saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 19. jūnija noteikumiem Nr. 344 "Gada pārskatu sagatavošanas kārtība" par gadu, kas noslēdzās 2022. gada 31. decembrī.

Vadības atbildība

Vadība ir atbildīga par saīsinātā finanšu pārskata sagatavošanu atbilstoši revidētajam pārskatam, kas sagatavots saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 19. jūnija noteikumiem Nr. 344 "Gada pārskatu sagatavošanas kārtība".

Revidentu atbildība

Mēs esam atbildīgi par revidentu atzinuma sniegšanu par šo saīsināto finanšu pārskatu, pamatojoties uz procedūrām, kas veiktas saskaņā ar 810 Starptautisko revīzijas standartu "Uzdevums sniegt ziņojumu par kopsavilkuma finanšu pārskatiem".

Atzinums

Mūsaprāt, pievienotais finanšu pārskats, kas sagatavots, pamatojoties uz Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas revidēto pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2022. gada 31. decembrī, visos būtiskajos aspektos ir atbilstošs revidētajam finanšu pārskatam, kas sagatavots saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 19. jūnija noteikumiem Nr. 344 "Gada pārskatu sagatavošanas kārtība".

SIA D. Daņēvičas revidentu birojs(licence Nr.33) vārdā:

Dagnija Daņēviča, valdes locekle, zvērināta revidente, sertifikāts Nr 72

2023. gada 28. aprīlī, Rīgā, Tērbatas ielā 8B-75

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

SAZIŅA AR SPRK

Adrese: Ūnijas iela 45,
Rīga, LV-1039, Latvija
Tālrunis: 67097200
E-pasts: sprk@sprk.gov.lv
www.sprk.gov.lv

